

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLE

ÅRSSKRIFT 1986

Femtiofemte årgången

Tryck: CW Carlssons Eftr. Tryckeri AB,
Vänersborg 1986
Bokbinderi: Wickströms Bokbinderi, Uddevalla

Något om brännvinsbränningen på Onsjö säteri och Brinkebergskulle

av Stellan Granat

”Menighetens fägnad och fördärf, vårt Fäderneslands olycka mer än krig och pest” var den karaktäristisk skalden Olof von Dalin (1708—1763) år 1749 gav det svenska brännvinsverkningarna. Bränning och konsumtion av brännvin ökade så kraftigt under frihetstiden att det antog ej förut skådade proportioner. Förhållandet ingav statsmakterna en stark oro, som delades av tidens upplysningsfilosofer. Genom ett flertal förordningar försökte man i någon mån stävja den ohämmade brännvinshandlingen. Dessvärre gav dessa strävande ett klen eller intet resultat. Inte minst de kraftfulla protesterna mot planerna att inskränka husbehovsbränningen motverkade de av Kronan såväl vidtagna som planerade åtgärderna. Större delen av befolkningen vände sig med kraft mot begränsningar. Den oreglerade brännvinsbränningen ansågs som en självklar fri- och rättighet. Att situationen knappast genomgick någon förändring till det bättre berodde inte minst på tvära och motsägelsefulla kast i brännvinslagstiftningen. Dessutom medförde den inrikespolitiska situationen med omfattande och söndrande partistrider mellan ”hat-tar” och ”mössor” att någon handlingskraftig politisk makt ej fanns att sätta bakom vare sig beslut eller kontroll av lagarna och dess efterlevnad.

Åren 1771 och 1772 drabbades landet av en i det närmaste katastrofal missväxt i hela riket. Statsmakterna tvingades till en omfattande spannmålsimport av ansenliga kvantiteter. Denna import till trots uppstod en svår hungersnöd i riket, särskilt i städerna dit stora skaror tiggare drogs i hopp om mat och arbete under dessa svåra tider som kom att få sin like i omfattning de svåra nödåren 1867—1869. Städerna utsattes för ett växande socialt och ekonomiskt tryck som påverkade landet i dess helhet. Missväxten och ty påföljande hungersnöd bidrog till att skapa ett prekärt statsfinansiellt läge. För att i denna situation minska på den omfattande spannmålsimporten som tärde hårt på de begränsade till-

gångarna och samtidigt strypa brännvinsbränningen utfärdade den 11 september 1772 Gustaf III förbud mot husbehovsbränning i hela riket. Genom sin statskupp 19 augusti samma år hade kungen nu möjligheter att på ett väsentligt effektivare sätt sätta kraft bakom detta förbud än vad som tidigare varit möjligt då också lagstiftningen blivit förfelad och brännvin fortsatt flöda i samma strida strömmar som förut.

Det nya förbudet blev effektivt. Emellertid möttes det omedelbart av en kraftig opposition då man uppfattade det som ett grovt intrång i en självklar rättighet som av hävd hörde till det agrara självhushållet. Inte minst ökade protesterna sedan man efter de svåra missväxtåren återigen börjat få goda skördar.

Redan tidigt hade Gustaf III planerat att införa ett statsmonopol på brännvinsbränning, ett så kallat regale, inte minst för att erhålla ett stabilt ekonomiskt underlag för den myntrealisation (en form av devalvering) som genomfördes 1777. Beslut om kungligt brännvinsregale fattades därför 17 maj 1775. Ett år senare, i maj 1776, levererades det första brännvinet från de nyinrättade kronobrännerierna. Emellertid drabbades kronobrännerierna av att i stor omfattning misskötas. Därför kom brännvinsregalet inte på långt när att spela den ekonomiskt betydelsefulla roll man kalkylerat med. Som följd härav beslöt Kungl. Maj:t att från och med 1788 upphäva förbudet mot husbehovsbränningen. Dessutom grundades beslutet på Gustaf III:s önskan att få bondeståndet på sin sida i riksdagen för att kunna genomföra den kommande 1789 års förenings- och säkerhetsakt, som ökade konungens maktställning och minskade adelns privilegier. Redan från början hade samtliga kronobrännerier, vilka anlades på 60 olika platser i landet, utarrenderats till s.k. förpantare, vilka skulle erlägga högsta möjliga avgift till kronan.

Man kan anta att husbehovsbränningen bedrivits på samma sätt på Onsjö säteri som på alla andra gårdar av denna storlek och art fram till förbudet 1772, trots att källor härom saknas. År 1776 kom man att uppföra ett kronobränneri på östra sidan av Karls grav strax intill Gustafs slussar, varav en ännu finns kvar strax uppströms nuvarande slussen vid Brinkebergskulle. Det bestod av ett drank-, klar- och brännhus 146 alnar långt, 13 alnar brett och 7 alnar högt (87,6; 7,8 resp 4,2 meter) vilket tillbyggdes 1784. Byggnadsmaterialet bestod av hårdbränd klinkert från det Baggiska klinkertbruket vilket anlagts för att tillverka byggnadssten till slussarna vilka byggdes 1772—1777. Detta bruk låg även det i omedelbar anslutning till Karls grav. Taktäckningsmaterialet var skiffer. Man uppförde så även mälthus av samma material och spannmålsmagasin, materialbod, smedja och verkstad jämte ytterligare byggnader som

behövdes i verksamheten. Några av de mindre husen uppfördes i resvirke med skiffertäckt tak. Kronobränneriet fick även som brännvinsmagasin utnyttja norra residensflygeln inne i Vänersborg, vilken byggts 1786 och anslutits till 1754 års residens. Denna flygel brann ner vid 1834 års stadsbrand.

Brinkebergskulle kronobränneri kom liksom de andra att drivas av arrendator. Kontrakt skrevs av Bryggeridirektionen med de båda handlarna och skeppsredarna i Vänersborg Gudmund Dinnetz (f. ? d. 1792), tillika stadssekreterare vid Vänersborgs rådhusrätt och Anders Sunnerdahl (f. 1731 d. 1808) som arrendatorer av bränneriet. Året därpå 1777 drabbades de dessvärre av fullständigt fallisement till följd av olyckliga omständigheter. Under 1777 brann först Åmåls stad ned i grund och samma öde drabbade Vänersborg 25—26 september samma år. Härvid drevs vedpriserna kraftigt i höjden, i den mån det över huvud taget gick att anskaffa ved i dessa trakter. Allt tillgängligt trävirke skulle enligt utgivna förordningar användas till de båda näst intill utplånade städernas återuppbyggnad. Dessutom förlorade de båda arrendatorerna all sin fasta och lösa egenom inne i staden genom branden. Olyckan för dem fullbordades av att de i sin rederinäring drabbades av flera svåra förlisningar. Som en ren följd av dessa beklagliga händelser rycktes grunden för deras fortsatta verksamhet undan och de tvingades gå i konkurs och frånträda sin verksamhet vid bränneriet. Arrendet kom att övertagas av friherre Göran von Köhler (f. 1738 d. 1820), major och sedan överste vid Bohusläns Dragonregemente. Han var verksam som bränneriarrendator till in på 1780-talet, innan han efterträddes av överste Wolrat Vilhelm Haij (f. 1731 d. 1803) på Onsjö vilken fortsatte driften även sedan förbudet mot husbehovsbränning upphävts från och med 1788. Givetvis förändrades premisserna för bränneriet på Brinkebergskulle i och med detta, men helt fri blev dock inte brännvinstillverkningen. Rätten att bränna brännvin förbehölls dem som ägde eller brukade hemmansdelar och bränningen skulle koncentreras till åtta av årets månader. Efter kungliga bränneridirektionens tillstånd kom viss del av Brinkebergskulle-bränneriets kapacitet att avsättas för vad översten själv hade rätt att bränna samt att bränna åt andra jordägare vilka träffat avtal med honom om att han skulle handha även deras husbehovsbränning. Under perioden 1788—2 juni 1790 kom verksamheten att bedrivas av överste W.V. Haij i kompanjonskap med landshövding friherre Fredrik Liljehorn (f. 1745 d. 1811). Därefter ledde överste Haij verksamheten ensam fram till år 1800 då Brinkebergskulle kronobränneri nedlades. Själva byggnaden kom dock att stå kvar till 1818 då den revs och byggnadsma-

teriet användes till reparation av slussarna och Trollhätte Kanal- och Slussverksbolags övriga byggnader vid Brinkebergskulle.

I juli 1795 passerades Brinkebergskulle av sedermera brukspatronen Carl Georg Psilander och magister Jonas Mellin. C.G. Psilander skrev följande i sin resejournal: ”. . . reste vi. . . till Karlsgrav eller Brinkebergskulle. Vi besåg där först det stora bränneriet av tegel med korsvirke. Det har 14 st. vattenpumpar som drages, icke utav hästar som på många andra ställen, utan med vattenhjul. 14 pannor är där i dagligt bruk och 30 tunnor bli nu där dagligen konsumerade. Magasinet var där anseeligt. Vi besåg sedan de bekanta slussarna, varigenom även de största fartyg med bekvämlighet kan gå från Vänersborg till Trollhättan. De påbegyntes under Karl IX och blev färdiga 1778 samt Gustafs slussar kallade. De är murade av tegel, obeskrivligt jämna och vackra. De är anseeligt både breda och djupa, de har 3 stora portar. . . som uppvrides med grova järnkedjor och tillslutes en i sänder. . .”.

Verksamheten under överste Haijs tid bedrevs i särskilda brännings-terminer från oktober månads början till utgången av april följande år. Arrendesumman för dessa sju månader var till en början 100 riksdaler specie men fördubblades från och med hösten 1789. Brännvinsframställningen vid Brinkebergskulle kronobränneri baserades på säd. Av bevarade räkenskaper framgår att överste Haij för perioden oktober 1788 t.o.m. 1789 lät uppköpa 886 tunnor råg, 572 tunnor korn och 54 tunnor malt för bränneriets behov. Under oktober och november 1788 producerades 3000 respektive 3620 kannor brännvin. Då räkenskaperna endast är fragmentariskt bevarade för denna verksamhet går det ej att få en total bild av hur stor produktionen varit sammanlagt under överste Haijs arrendetid på kronobränneriet. Under oktober och november 1788 inmäskade man nästan dagligen mellan 48 och 72 lispund råg, 27 och 72 lispund korn samt mellan 18 och 24 lispund malt, vilket då alltid var förmäskat. Efter sju dagars process gav denna mängd mellan 135 och 180 kannor leveransklart brännvin. Endast i undantagsfall har man, av räkenskaperna att döma, enbart brännt på råg. Däremot har korn aldrig ensamt använts vid brännvinsframställningen. Att man vid Brinkebergskullebränneriet skulle bränt brännvin på potatis finns inga belägg för.

Av det framställda brännvinet gick en del till överste Haijs egna egendomar samt till andra personer vilka haft avtal om att hos honom framställa sitt brännvin. Dessutom levererades betydande kvantiteter till Generalkommisariatet och Kronans lagerkällare, förutom till andra säteriinnehavare i trakten som bl.a. superkargören Henrik Herman af Dittmer på Önafors.

Sedan brännvinsbränneriet på Brinkebergskulle lagts ner 1800 hade man framme vid Onsjö egen bränning för husbehov, troligen ända fram till 1855 då husbehovsbränningen för gott förbjöds och satte punkt för denna uråldriga hantering ute på gårdarna. Överste W.V. Haij avled 1803. Tyvärr saknas hans bouppteckning och ej heller finns några inventarieförteckningar som kan ge en bild av livet på gården. Hans änka Catharina Emerentia f. von Stockenström avled 1827. I bouppteckningen efter henne har man under rubriken "I Bränneriet i ett hus sammanbyggt med kölna" antecknat följande inventarier: "1 brännvinspanna af koppar innehållande 90 kannors rymd, 5 mäskekar med jernband och låck, de 2 oduglige. 1 mältekar med träband, 4 bryggekar, 3 bryggesåar, 1 jästtunna, 1 drickestunna, 1 potäteqvarn, 1 tunnekar, 1 helankare, 1 koppartratt, 1 lagpanna af gjutit tackjern med 110 kannors rymd". Dessutom finner man i bouppteckningen antecknat "12 kannor gammalt franskt vin på ett 30 kannors fat" samt posten "600 kannor svenskt brännvin" vilket sistnämnda torde vara resultat av gårdsbränneriet. I en kassabok för 1822 och del av år 1823 framgår att man under bränningsterminen 1822—1823 vid bränneriet framställt minst inemot 1600 kannor brännvin på Onsjö. Denna produktion synes enbart ha avyttrats på familjen Haijs egendomar då främst Onsjö med Gäddebäck men även Bryggum i Västra Tunhem och Vedbyholm i Holms socken på Dal vilka också vid denna tid ägdes av familjen Haij. Från samtliga dessa gårdar levererades också spannmål för detta ändamål. Av räkenskaperna framgår att råvaran för brännvinsbränningen utgjorts av framför allt råg eller blandkorn men även att korn och havre också har kommit till användning. Dessutom finner man vid denna tid de första uppgifterna om att potatis börjat nyttjas vid brännvinsbränningen på Onsjö, men ännu övervägde dock den spannmålsbaserade produktionen.

Efter överstinnan Haijs frånfälle övertogs godset av hennes svärdotter änkegeneralskan friherrinan Charlotte Haij f. von Platen som brukade det fram till 1857 då hon utarrenderade det till sin dotter och måg de tre sista åren av sin levnad. Under hennes tid omnämnes i en räkning försegling av en inmurad brännvinspanna om 77 7/8 kannors rymd och vid en auktion på Onsjö 24—25 maj 1837 av inre och yttre inventarier upptas 12 tunnor malt och 400 kannor 6-gradigt brännvin. För övrigt saknas i mångt och mycket uppgifter om Onsjö från denna tid. Den sista uppgiften dyker upp i en annons ang. en auktion som hölls i samband med friherrinan Haijs utarredning till sin måg och dotter 10 juni 1857. Bland auktionsgodset fanns då bl.a. järnbandade brännvinsfastager,

”hvaribland en liggare af omkring 200 kannors rymd och ett mindre parti malt.”

År 1855 förbjöds så husbehovsbränningen och brännvinsbränningen koncentrerades till kontrollerade brännerier. En urgammal gren av det gamla självhushållning upphörde därmed i riket, inte minst till följd av den vid denna tid intensiva och behövliga nykterhetspropagandan.

Brinkebergskulle krog

Vid Brinkebergskulle fanns inte endast slussarna och sedermera brännvinsbränneri. Det var ett område där många verksamheter drevs, varför man tidigt fann det lönsamt att anlägga en krog. Härigenom kom Onsjö säteris innehavare att få tillstånd att driva en privilegierad frälsekrog i området.

Under större delen av 1700-talet pågick omfattande kanal- och slussverksbyggnadsarbeten vid såväl Trollhättan som i Karls grav från och med Christoffer Polhems försök att anlägga en slussled vid Trollhättan och fram till dess en kanalled stod färdig i augusti 1800 varigenom Vänern förbands med Västerhavet. Stora kostnader och ansträngningar lades ned på detta projekt vilket sedermera fortsattes i och med att även Göta kanal fullbordades. Dessa båda kanaller torde kunna anses som ett av de riktigt stora nationella åtagandena under denna tid.

Onsjö säteri gränsar med en stor del av sina marker till Karls grav och Göta älv. Härigenom kom godset att i stor omfattning beröras av och komma i centrum för dessa kanalarbeten. Dessutom var två av Onsjös ägare, hovmarskalken Johan Jennings och överste Volrat Wilhelm Haij, medlemmar i direktionen för dessa arbeten.

På det säteriet tillhöriga rå — och rörshemmanet Hulan invid Karls grav fanns under 1700-talet en krog, kallad Brinkebergskulle krog. Den tillhörde Onsjö såsom privilegierad frälsekrog. Exakt mellan vilka år den existerade har för närvarande ej gått att utröna. Emellertid var den i bruk åtminstone från 1700-talets mitt till inmot sekelskiftet 1800. År 1757 anges den såsom en skattelagd och privilegierad frälsekrog tillhörig Gabriel Leijonstolpe. När dennes änka 1770 sålde Onsjö till hovmarskalken Johan Jennings, vilken redan samma år transporterade köpet på sin svåger Volrat Wilhelm Haij, ingick även denna krog. Möjligen och troligtvis har den funnits även tidigare. Ännu 1789 drevs krogverksamheten då den omnämnes i en stämningsansökan inlämnad av dess ägare

överste Haij till tinget i Väne härad, vilken därmed instämde landshövdingen i Älvsborgs län Michael von Törne för olaga konkurrenskrögeri.

Området kring Brinkebergskulle var under 1700-talet av sådan karaktär att krögeriet uppenbart var en luckerativ rörelse. Sedan Kungliga Västgöta Dals regemente fått excersisplats på den s.k. Nygårdsängen strax intill Karls gravs utlopp ur Vassbottenviken precis söder om Vänersborg, kom regementsförrådet att placeras vid Brinkebergskulle. Där förblev det fram till 1862 då regementet flyttade till Grunnebo hed, sydväst om Vänersborg, där det fick en ny mötesplats. Kanal- och slussverksarbetena, först färdigställandet av slussen Greve Tessin 1752 i Karls grav och 1772—1777 av de större Gustafs slussar, vilka ersatte den tidigare, medförde en stor kader arbetsfolk i trakten. Dessutom anlades ett cement och klinkertbruk 1763 strax intill platsen för Gustafs slussar av handlanden Peter Samuelsson Bagge. Detta låg på Restadssidan av Karls grav och anlades för produktion av klinkert för slussbyggena, vilket också skedde, om än icke utan tekniska och ekonomiska svårigheter och bekymmer. Senare uppfördes även kronobränneriet strax intill.

Brinkebergskulles karaktär av ett livligt frekventerat område underströks även av att man byggde en kvarn här, vilken drevs med vattenkraft och var igång fram till 22 januari 1881 då den i grund ödelades av en brand. Den återuppbyggdes därefter ej. Här fanns även en enbladig såg som anlades av handlanden Per Hall 1777 men den synes inte ha varit igång längre än ett stycke in på 1780-talet. Dessutom fick göteborgsköpmannen Johan Hall 1779 rättighet att anlägga en klädesstamp vid Brinkebergskulle. Över Onsjös ägor gick även en kyrk- och kvarnväg vilken på sitt sätt ytterligare bidragit till att göra området kring Karls grav, östra Onsjö och Brinkebergskulle till ett långt mer besökt och frekventerat område än i våra dagar. Därtill kom naturligtvis även båttrafiken som kommit igång i och med slussen Greve Tessins färdigställande 1752 för att ta ytterligare fart då denna sluss ersattes av de större och förbättrade Gustafs slussar. Man skall heller inte förglömma såg-, kvarn- och stampanläggningarna i fallet vid Vargön vilka tillhörde Önafors och som också drog folk till området.

Ägarna till Onsjö säteri hävdade naturligtvis helt riktigt att dess krog vid Brinkebergskulle såsom en privilegierad frälsekrog skulle få ha sin monopolställning i området oantastad. I följd av sin juridiska natur hade den såsom frälsekrog rätten att ensam handha utskänkning av öl, dricka och brännvin och mat till såväl resande som i trakten både permanent och tillfälligt vistande arbets- och skördefolk, som det fanns en stor kader av till följd av de många verksamheterna i området. Närmas-

te krog var Almås gästgiveri på vägen mot Uddevalla samt från 1782 vid Gäddebäck i Västra Tunhem på andra sidan älven, där en gästgivargård inrättades samtidigt med en ny färjeförbindelse över Göta älv mellan Gäddebäck och Onsjö.

Sedan Brinkebergskulle krog taxerats och skattelagts, råkade innehavarna, först löjtnant Gabriel Leijonstolpe och senare överste Haij ut för vad de ansåg vara olaga konkurrenskrögeri. I sina försök att stävja detta intrång i sina näringsrättigheter tvangs de vid ett flertal tillfällen inlämna stämningsansökningar till såväl Väne häradsrätt som Göta hovrätt.

Inte minst protesterade man emot att sedan ett regalt kronobränneri inrättats vid Brinkebergskulle, arrendatorn av detta själv utminuterade eller lät andra handha utskänkingen av dricka, öl och brännvin åt dem som vistades i området. Detta skedde vanligtvis i bränneriets lokaler. Dessutom hade landshövding Michael von Törne gett bl.a. mjölnaren Eric Fagerlind tillstånd till krögeri i en byggnad intill själva bränneriet. Landshövdingen hade kungsladugården Restad på östra sidan av Karls grav som löneboställe. Han hävdade sig, genom sin ställning som Konungens Befallningshavande, ha rätt att ge tillstånd till krögeri på Kronan tillhörig mark d.vs. Restad trots att den på Onsjösidan av farleden belägna krogen skulle vara fri från konkurrenskrögeri i området. Emellertid hävdade överste Haij att Fagerlinds krog inte låg på Restads ägor utan på mark som Trollhätte Kanal- och Slussverksbolag på 1750-talet inlöst från löjtnant Leijonstolpe på Onsjö för det kommande kanalarbetenas behov, varför von Törnes tillstånd inte var lagligt, då verksamheten i verkligheten ej bedrevs på kungsladugården Restads mark. Såväl mjölnaren Fagerlind som landshövdingen hade förbrutit sig mot överste Haijs privilegier. Över huvud taget sattes grannsämjan under en lång rad av år på så svåra prov att överste Haij 1782 såg sig föranlåten att inlämna en skrivelse till Justitiekanslern av följande lydelse: ”Då det både av böjelse och princip alltid varit mitt tänkesätt och mitt bemödande att i möjligaste måtta undfly all stridighet och med grannar och medborgare höga som låga. . . har det varit för mig ett nog obehagligt tidehvarf då jag uti 7 års tid varit boende här på Onsjö uti nära grannskap med herr landshövdingen och riddaren von Törne och under hvilken tid jag oupphörligen varit oroad utaf honom än med rättegångar än med andra ledsamheter. . . lägga i dagen att jag således för min del till missämjan icke är vållande. . .”

Gång på gång tvangs Onsjös ägare gå till domstol i sina försök att fredda sin rätt till krögeri i Brinkebergskulleområdet. Det var inte alltid frå-

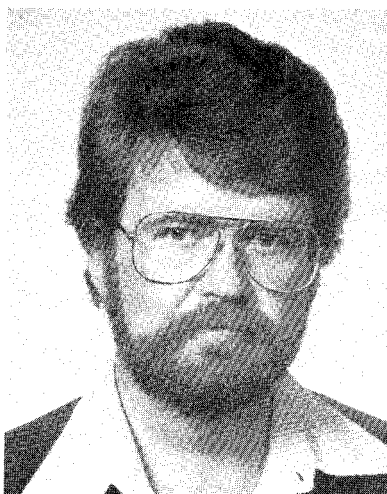
ga om såpass sanktionerade krogar som den Fagerlind drev utan även rena lönnkrogar. Redan 1757 inlämnade löjtnant Leijonstolpes inspektor Carl Holmqvist en stämningsansökan mot byggmästarna Mathias Berg och Jöns Danelius att mot 20 daler silvermynt i vite upphöra med krögeri som var till förfång för Onsjös krog. Däremot tillät häradsrätten Trollhätte Kanal- och Slussverksbolag att bedriva marketenteri för sitt eget arbetsfolk men utskänkning till andra fick ej förekomma. Detta tillstånd efterlevdes uppenbarligen ej särskilt noga då reglerna upprepades i Konungens Befallningshavandes resolutioner av den 10 oktober 1757, 19 oktober 1761, 13 april 1762 samt 22 oktober 1777 samt genom Kungliga Kommerskollegiets 27 januari 1779. Detta innebar att Slussverksbolagets tilläts driva denna verksamhet så länge kanalverksarbetena pågick i området. Detta tillstånd sågs säkerligen med oblida ögon av Onsjös ägare, trots att det bestämts att Onsjös krog helt och ensamt skulle svara för krögeriet i trakten när kanal- och slussverksarbetena väl var avslutade samt fram till dess hade ensamrätten att servera alla icke kanalarbetare.

En av de svarande i de flerfaldiga målen om konkurrenskrögeri var kapten A.B. Bortwik som 1781 instämdes av överste V.W. Haij för att han uti ett kronobränneriet tillhörigt på kronogrund beläget hus låtit för vägfarande och andra "till salu hålla mat och dricka samt såmedelst therstädes inrättat allmän krog till förfång för ovanbemälte herr öfverstelöjtnant och riddarens privilegierade och straxt vid Brinkebergskulle och Carlsgraf, en mil från gästgifvaregården Almås belägna frälsekrog". Kapten Bortwik lät på intet sätt hemlighålla sin verksamhet utan hade krogtavlan på väggen och tillståndsbrev av landshövding von Törne även han. Även så hade kronobränneriarrendatorn friherre Göran Ludvig von Köhler givit honom fria händer och t.o.m. anmodat honom till krögeri för "bränneribetjäningens nödtorft". I rättegången vittnade nämndemannen Jon Andersson att: "I detta hus vid Brinkebergskulle belägit, som herr capitain Bortwik bebo låter han icke allenast för bränneribetjäningen och folket utan äfven för vägfarande mat och dricka fullt hålla". Vittnet, som ofta varit vid Brinkebergskulle, hade flerfaldiga gånger sett vägfarande och resande utan åtskillnad på begäran i herr kapten Bortwiks hus undfå mat och dricka för redbara penningar då de varit okända och på räkning som blivit "hållen af thess tjenstepiga då de varit kända och på orten boende". Detta var ett vittnesmål som även riksdagsmannen Hans Eriksson helt och fullt instämde i. Rättens utslag blev att kapten Bortwik ålades att omedelbart upphöra med sin utskänkning till såväl bränneribetjäning som vägfarande av

mat, dricka och brännvin samt bestraffades med böter och att betala rättegångskostnaderna.

Året därpå 1782, kom landshövding von Törne och överste Haij till en uppgörelse om den krog som drivits på Restadsidan av kanalen. Översten fick arrendera kroghuset med kåltäppa, beläget mellan cementugnen och slussverksbyggnaden. Överste Haij skulle få disponera byggnaden för utminuteri utan att landshövdingen direkt eller indirekt skulle hålla krögeri till hans förfång. Dessutom skulle Volrat Wilhelm Haij kunna få överenskomma om ytterligare krogrörelse i någon av slussverkets redan befintliga byggnader, men några nya hus för ändamålet skulle ej få uppföras. Arrendesumman bestämdes till 16 Riksdaler 32 shilling specie årligen, samma summa som Michael von Törne skulle erlägga för Brinketorpet som han i sin tur arrenderade av överste Haij. Avtalet skulle gälla von Törnes landshövdingetid ut, från vilket ämbete han dock tog avsked redan 1785.

När krogverksamheten vid Brinkebergskulle helt upphörde är inte med säkerhet belagt. Sedan den nya kanalleden helt färdigställdts och invigts i augusti 1800 har troligen kundunderlaget väsentligt minskat genom att den kader som arbetat med detta stora verk försvann från området. Dessutom lades klinkertbruket ner liksom kronobränneriet varigenom området gradvis kom att förändras till en mindre frekventerad plats. Härigenom bör även förutsättningarna för en luckerativ krögerverksamhet försämrats i icke ringa grad vilket lett till krogrörelsens upphörande.

Stellan Granat född 1948 i Vänersborg. Studentexamen vid läroverket i Vänersborg 1968. Fil. kand med ämnena konstvetenskap, etnologi och arkeologi särskilt nordeuropeisk. Anställd 1975 vid Älvsborgs läns museiförening, numera Stiftelsen Länsmuseum i Älvsborgs län. Fr.o.m. 1 januari 1982 antikvarie vid Bohusläns museum, Uddevalla.

Museet i Vänersborg — kunskapskälla om Afrika

av Sture Johanson

I den nutida svenska skönlitteraturen har Vänersborg knappast alls förekommit som spelplats eller som bakgrundsmiljö. Måhända har ingen diktare haft kurage att använda sig av staden som idyllhemvist i litterära sammanhang efter Birger Sjöberg. Men ett ovanligt intressant undantag finns — Per Wästberg; en sanning som inte tycks vara uppenbarad för särskilt många vänersborgare. Ändå ger Per Wästberg i en av sina stora romaner en ovanligt förtätad stämningsbild av staden.

Per Wästbergs vänersborgsskildring finner man i romanen ”Jordmånen”, vilken kom ut 1972 och var slutsteget i en romantrilogi vars tidigare delar hette ”Vattenslottet”, respektive ”Luftburen”. I ”Jordmånen” hittar läsaren dagens — eller kanske snarare 60-talets — Vänersborg i kapitlet ”Björnjägarens son”. Det handlar om Vänersborgs museum, särskilt afrikafararen Axel Erikssons unika samling sydvästafricanska fåglar och det handlar om strövtåg genom stadens gator; men mest tycks kapitlet ändå handla om södra Afrika, länder som tidigare benämnts Sydväst Afrika och Bechuanaland, men som idag heter Namibia och Botswana. Provinserna Ovamboland och Damaraland nämns också, de ligger nu inom Namibias gränser.

När Per Wästberg låter romantrilogins huvudperson Jan Backman, till yrket flygledare på Arlanda, kommentera en väns forskande i Botswanas historia så säger Jan Backman något om hur svårt det är att på plats i Afrika finna de källor och det material man söker:

”Det är inte i Botswana man vet något utan i Vänersborg. Det var här det började. Botswanas förflutna ligger inspärtrat på andra platser.”

Per Wästberg har genom välvilligt tillmötesgående gett tillstånd att trycka av kapitlet Björnjägarens son ur ”Jordmånen” här i Vänersborgs Söners Gilles årsskrift. Det gör han bland annat eftersom just VSGÅ varit en viktig källa — bland flera andra — då han skrev sin roman.

Axel Eriksson var son till en slaktare i Vänersborg som levererade kött till den excentriske engelsmannen Llewellyn Lloyd, som under någ-

ra decennier efter 1800-talets mitt var bosatt i Vänersborg och i stadens omgivningar. Lloyd hade, bl.a. då han bodde på Fredrikslund, tama björningar som husdjur och det var exempelvis de som levde på slaktavfall från Erikssons slakteri.

Genom sina nästan dagliga besök hos Lloyd kom den unge Axel (han var född 1846) att få intresse för jakt, och fick följa Lloyd på turer upp till Halle- och Hunneberg. Dessutom blev den gamle engelsmannen hans läromästare då det gällde att konservera — d.v.s. stoppa upp — fåglar och andra djur som de båda skjutit.

Llewellyn Lloyd hade rykte om sig inte bara som framgångsrik björnjägare — det sägs att han fällt 102 björnar i Sverige — utan han hade också ett okänt antal barn med ett flertal kvinnor som varit hushållerskor hos honom. En av sönerna var Charles John (eller Karl Johan efter den förste Bernadotten) Andersson, som kom att bli en av de europeer som mest grundligt utforskat södra Afrika.

Inte oväntat lockades Axel Eriksson av berättelserna om den tjugo år äldre Charles John Anderssons äventyr, och genom Lloyds förmedling fick han också möjlighet att bara 19 år gammal resa ut till Sydafrika. Där deltog han i expeditioner tillsammans med Andersson, och omständigheterna fogade det så att det var Axel Eriksson som vårdade Charles John Andersson och satt vid hans dödsbädd långt ute i öknen i Ovamboland i Namibia när Andersson avled 1867. Axel Eriksson fortsatte att leva i södra Afrika och bosatte sig i Omaruru i Namibia. Efter några år flyttade han till Transvaal men dog i Ourupapa Damaraland i Namibia 1901. Axel Erikssons hustru hette Fanny Stewardson och var dotter till en i Namibia boende engelsman. De hade fyra barn: Andrew, som slutade sina dagar som kyrkoherde i Gudhem i Västergötland, Axel Francis Zerawa, konstnär i Sydafrika samt två döttrar Maude och Sara som båda bodde i Sydafrika.

Axel Eriksson efterlämnade en ovanligt rik samling sydafrikanska fåglar, som han skänkte till Vänersborgs museum. Samlingen uppgår till inte mindre än 998 nummer och många arter anses vara sällsynta. Han uppnådde också den största ära en zoolog kan nå nämligen att få en fågel uppkallad efter sig — Erikssons spetskloade lärka *Certhilauda albofasciata erikssoni*. Den fågel som i romanen kallas *Cinnyris Erikssoni* heter numera på latin *Nectarinia ch. chalybea* även om vi på svenska kallar den Erikssons honungsfågel.

Allt detta är sannolikt känt av flertalet vänersborgare. Och det är bakgrunden till det som Per Wästberg berättar i ”Björnjägarens son” i romanen ”Jordmånen”.

Men hur kom det sig då att Per Wästberg, en av våra mer betydande nu levande författare, plockar in ett kapitel om just Vänersborg i en kärleksroman?

Ett svar på den frågan är att Per Wästberg är sedan länge en framstående kännare av afrikanska förhållanden, med särskild inriktning på länderna i södra Afrika. Han är en sträng kritiker av den sydafrikanska regimen, men har numera inga möjligheter att få inresetillstånd till vare sig Sydafrika eller Botswana.

Genom intresset för Afrikas nutida frågor har Wästberg satt sig in i det förhållandet att en stor grupp svenskar under 1800-talet kom att vistas på denna kontinent, oftast under ganska långa tider. Åtminstone ett par av dessa var komna från Vänersborg: Charles John Andersson och Axel Eriksson och båda blev verksamma i sydvästra Afrika.

Ytterligare en tidigare elev i Vänersborgs läroverk på 1860-talet kom att leva en längre tid i Afrika. Han hette Knut Wilhelm Knutsson, var bördig från Flo där han växte upp på godset Sjöryd.

Märkligt nog har den trägne vänersborgsforskaren Per Wästberg kommit på också Knutsson, och han förkommer faktiskt i handlingen i Per Wästbergs nya romansvit, vars första del "Eldens skugga" kommit ut just i höst. Där kan läsaren i olika sammanhang möta honom under benämningen "Afrika-Knutsson".

Även om det ligger något vid sidan av ämnet kan det kanske förtjäna påpekas att från Flo, närmare bestämt Håberg, kom faktiskt ännu en afrikafarare. Han hette Peter Möller (född 1858), var officer vid Västgöta-Dals regemente i Vänersborg, och gick kring mitten av 1880-talet i statlig tjänst i Belgiska Kongo. Möller gjorde också resor genom Anderssons och Erikssons trakter i Ovamboland och Damaraland.

Som ett kuriosum kan nämnas att Möller gifte sig med dottern till Rudolf Wall, Dagens Nyheters grundare och förste chefredaktör. Under några år under 1970-talet var Per Wästberg chefredaktör för Dagens Nyheter!

Per Wästbergs kännedom om Vänersborg och om museet här kommer sig delvis av att han tidigare, genom släktrationer, ofta besökte Lidköping. Att besöka Vänersborg då och då blev därför ganska naturligt. Och när han väl fått upp ögonen på museets afrikanska skatter öppnades en dörr till unik kunskap om Afrika.

Det var för övrigt inte långt ifrån att Per Wästberg blivit vänersborgare för en kortare tid. Efter en längre vistelse i Afrika sökte han 1961 efter någon avskild lantlig bostad och dåvarande landsantikvarien tipsade om Bjurhem.

— Men, säger Per Wästberg, dels låg huset alldeles för nära järnvägen, dels var byggnaden i mindre bra skick som författarlya.

Per Wästberg har etablerat kontakter med museicheferna i Vänersborg genom åren och senast i slutet av sommaren i år fick museet ett besök.

”Jordmånen” klassificeras som en kärleksroman, präglad av sinnlig intensitet och ordkonst. Det är också en händelserik roman som samtidigt är en kärleksförklaring till det svenska samhället; även om huvudpersonernas hemort är Stockholm så förekommer de i skilda miljöer runt om i landet.

Boken har egentligen tre huvudpersoner: flygledaren Jan Backman, hans halvsyster Gertrud, som är knuten till Vetenskapsakademiens bibliotek. Dessutom Jenny Jeger, byråchef på Naturvårdsverket. Anledningen till att Jan och Jenny befinner sig i Vänersborg är att båda är ute på en gemensam föredragsturné, men uppträder inför helt olika publik. Den Sten Tidström som nämns är en barndomsvän till Jan, numera biståndsarbetare i Botswana. Till Botswana har också Jans syster Gertrud begett sig. Trots att hon är gravid ägnar hon sig också åt biståndsarbete. Senare i handlingen reser Jan Backman ner till Botswana för att hälsa på sin syster och vännen Sten.

Under veckorna därnere får han gång på gång Axel Eriksson i tankarna; slaktarsonen från Vänersborg blir hela tiden ett slags referenspunkt för Jan. Han kommer en dag på besök till en plats ute i bushen där svenska biståndsarbetare är verksamma. Genast kommer tanken: ”Axel Eriksson hade köpt boskap här och förlorat den, och nu höll Sverige på med hydrologiska undersökningar i träskområdet.”

Det var för övrigt samma träskmarker som Charles John Anderson upptäckt åt den vita världen hundra år tidigare.

Som en röd tråd går Axel Eriksson, stundom i sällskap med Charles John Andersson, genom romanen. ”Det är inte i Botswana man vet något om Afrika, utan i Vänersborg. . . Därför blev det så att intresset för Afrika väckte intresset hos Per Wästberg för Vänersborg!

Man kan fundera om varför romankapitlet har rubriken "Björnjägarens son", när huvudpersonens far var slaktare i Vänersborg. Läsaren gissar att Axel Eriksson kan betraktas som en andlig son till björnjägaren Lloyd, eftersom dennes son inte alls lyfts fram i handlingen på samma sätt som Axel Eriksson.

— Nej, svarar Per Wästberg på frågan, det är inte Charles John Andersson jag syftar på, det är helt riktigt. Egentligen alluderar kapitelrubriken på en indianbok av Karl May.

Sture Johanson avled den 3 september 1986, just som han avslutat arbetet med denna artikel. Han var född i Vänersborg 1923 men sedan 1950 verksam som journalist i Stockholm, de senaste 18 åren som redaktör på tidningen Byggingindustrin. Stures gamle vän antikvarien Wilhelm Ängemark vid Älvsborgs Länsmuseum har medverkat till artikeln med faktaunderlag.

Och här följer "Björnjägarens son", ett kapitel ur "Jordmånen" en av det tidiga 70-talets mest uppmärksammade svenska kärleksromaner.

Björnjägarens son

— Jag undrar vem han var, sa Jan Backman.

Det var en förmiddag på Vänersborgs museum. En borrhörk såg på dem med stel blick. Den vilade på en sandbädd i en glasmonter med bruna trälistor. Den hade ett visset blad och en slank mungo som sällskap. Det luktade gammalt läroverk i salen, och djuren hade trångt.

— Vem? sa Jenny.

De var ensamma besökare. Med sepiabrunt bläck stod djurens art-namn skrivna på etiketter.

— Axel Eriksson, sa Jan. Det är bara sjutti år sen han dog.

— En företrädare till Sten Tidström, sa Jenny och läste på en skylt. Det verkar som om han kom till södra Afrika precis hundra år innan.

— Hela museet består av hans samlingar. Jag har inte hört talas om honom. Jag kunde skriva till Sten. Sök reda på allting du kan hitta om Axel Eriksson från Vänersborg!

— Gissa vad Sten skulle svara?

— Att det sällan finns material på platsen. Det är inte i Botswana man vet något utan i Vänersborg. Det var här det började. Botswanas förflutna ligger inspärtrat på andra platser.

— Det spännande är kanske vad han gjorde i Vänersborg och varför han lämnade staden.

— Här är Cinnryis Erikssoni, Erikssons solfågel. En lärka bär också hans namn. Och av Erikssons honungsfågel finns bara fyra stycken uppstoppade i världen. Det står på skylten.

JB tittade på solfågeln. Den sa inget om jakten eller om solljuset mellan bladen den dag då den snarades. Som när man går förbi ett barn på en lekplats: man vet inte vilken kärlekens fångstexpedition som ligger bakom dess tillkomst. En dammig fågel innanför ett monterglas försökte påminna om en upplevelse. Bytet lurade jägaren.

Han tänkte på att Gertrud skulle komma hem från Afrika med ett barn såsom Eriksson kom hem med honungsfågeln.

— Han upptäckte fåglar, sa JB. Det är det enda vi vet.

— Här är någon vi kan fråga, sa Jenny.

Han såg Jenny le mot en man som passerade genom salen.

— Jag har glömt att du jobbar här, sa hon.

Jenny sa vem JB var. Den andre hette Sven Trubleus och var museets intendent. Han hade varit studentkamrat med Jenny. Hon hade stött ihop med honom på ett par naturvårdsmöten i Stockholm. Sverige var ett litet land.

— Eriksson var rädd att hans samlingar skulle ätas upp av termiter eller plundras av äventyrare, så han donerade 1 200 exemplar av 450 fågelarter till Vänersborg. Här satte man i gång att samla pengar till ett museum. Skarpskyttarna ordnade baler i Stadshusets festivitetsvåning.

— De fick aldrig skjuta fåglarna, bara dansa ihop deras hus, sa Jenny.

— Honungsfågeln står undangömd, tyckte JB.

— Du anar inte hur många djur han sände hem. Det var en uppskalkande tid i stadens historia. Våldiga lårar anlände med kanalbåten från Göteborg. De packades upp och sattes i rådhusets källare. Skolbarn fick lära sig fåglarnas namn. Tullförvaltaren visste inte vad han skulle ta sig till, de var ju inte till att tära.

— Vi har ingen zoolog här, fortsatte Trubleus. Djuren har släppts in i monstrarna och så har man stängt till för alltid. Man får leta efter honungsfågeln, precis som ute i världen. Eriksson var den förste som såg den och en av de sista.

Intendenten förde dem till en sal intill.

— Här är björnjägaren Llewellyn Lloyds kastspö. Han fångade lax i Göta älv och fällde enkelbeckasiner i flykten. Han bodde i en vindskupa här i stan. Under en engelsk fana hade han sina gångkläder liggande för omedelbart bruk. Han satt i sin nattrock bland björnkranier och uppstoppade laxar och på bordet hade han ett glas brandy and water. Han formade Axel Erikssons liv.

— Finns det korrespondens, arvegods, papper? frågade JB.

— Vi har några brev och gamla tidningar. Och några årgångar av Vänersborgs Söners Gille.

Trubleus letade fram vad han hade. Det var en hel dossier som vilade mellan styva pärmar, prickiga som ett afrikanskt fågelägg. Svarta bomullsband höll ihop dokumenten om ett liv. De kom överens om att ses senare på eftermiddagen. Intendenten lämnade dem mellan en kaffirkatt och en sockerrörsrätta. Timmar gick. Den okände Eriksson blev tydligare. Det fanns ett fotografi. Han hade mörkt skägg och såg ut som många från den tiden. Han hade barn, men det sas inte hur många och med vem. Kanske fanns de kvar i Vänersborg.

Ibland hörde de trafiken: en långtradare gick förbi läroverket och kyrkan. Glasmonstrarna skakade. JB fann ett klipp ur Länstidningen

13.11.1884:” . . . foglar från de trakter af det inre Afrika, hwilka flere hittills aldrig warit beträdde af någon hwit man, ega en egendomlig skapnad. . .”

Av dessa sköt Axel Eriksson tusentals, skinnlade dem och sände dem till en annan västgötsk jägare, Gustaf Kolthoff, som blivit konservator i Uppsala och inrättat zoologiskt museum i kupolen till Gustavianum för att senare grunda Biologiska museet i Stockholm. Kolthoff stoppade upp fåglarna. Den gulbröstade svarta törnskatan finns bara några exemplar av i världen, och utplånad är knivnäbbsvråken som hade en nattskärras gap, en ugglas näbb och en falks vingar.

För att locka till sig viltet köpte Lloyd avfall från slaktare Anders Eriksson i Vänersborg, vars son Axel lämnade köttet i björnjägarens bostad. Snart fick Axel följa med på jakt och lära sig stoppa upp djur. Han gick i läroverk. På somrarna strövade han i landskapet och syntes ända borta vid Hornborgasjön, där han tog sig fram genom vassruggarna. Timalt iakttog han brushanar, svarttärnor, sävsångare och doppingar. Han hade potatis, bröd och svagdricka i en ränsel.

Björnjägaren hade söner med olika kvinnor. En hette Anderson liksom den hushållerska som Lloyd i flera år levde samman med, i förnamn Charles John. Först när han blev lika berömd som fadern erbjöd denne honom sitt namn. Han avvisade det.

Lloyd lärde Axel Eriksson att undersöka och etikettera allt vilt och i lämpliga fall konservera det med blånor och blad, järntråd och arseniksåpa. Han sände honom till Afrika för att hjälpa Charles John Anderson som då hade upptäckt sjön Ngami och floden Okavango. Axel Eriksson såg Anderson dö. Denne var fyrtio år, det var 1867, och med en yxa och en bleckbunke grävde Axel hans grav i hård lera mellan två träd och täckte den med törne mot vilda djur. Det var i Ovamboland nära Angolas gräns. Månader senare fick Andersons hustru en avskedshälsning: ”Då detta brev når dig, förstår du att mina ben bleknar i en fjärran vildmark.”

De bröt upp från museet där Erikssons piggsvin och zebramangust torkade i syrefattiga monstrar. De tog med sig dossiern och gick ner till tullhuset i hamnen. Grönt vatten slog upp över kajpromenadens balustrader. Isflak skvalpade längs stranden. Vid bryggeriet fanns ett kafé, utskänkning skedde ur en kran inifrån ölkaren. Där stod rödblossiga gubbar och kisade mot Vänerhavet som om Den flygande holländaren revade segel där ute.

Det var lätt att se Eriksson mellan de gula ämbetsbyggnaderna med grå sammetsmattor i trapporna. Vagnshjul gnistrade mot borgmästar-

Axel W Eriksson
1846—1901

stenarna. Djurvän var han, fastän slaktarson. Då han for i hyrvagn, såg han till att hästen var välskött, och kusken som lät piskan snärta över hästens länder drabbades i samma ögonblick av ett käpprapp över ryggen. Den kusk som protesterade fick av Eriksson till svar: Jaså, tyckte ni inte heller om det?

I hans brev röjdes ingen hemlängtan. Ingenting om Halle- och Huneberg, om silfisket i Vänern, om västgötabanan som anlagts med vattenrast för loket i Nossebro och ärtsoppa och rårakor för passagerarna. "Bäst trives jag i det inre av Sydafrika," skrev han 6.8.91, "med mina ornitologiska forskningar och studier och bland mina negertjänare, borta från civilisationens jäkt och affärsbekymmer. . ."

— Ändå kom han tillbaka på besök, sa Jenny. Det läser jag här. Han skulle visa folket i Vänersborg vad det blivit av honom. Men han hade besvär med att göra sig trodd. Afri'ka, uttalade hans mor och visste inte var det låg. Du är en drömmare, sa hon. Du inbillar dig att Karlavagnen kan ligga med hjulen i vädret. Inför sin mor måste han finna sig i att vara en som aldrig rest. Hans brev från Botswana anlände efter honom själv och verkade bekräfta för modern att han upprätthöll en jägmästarefattning i Säfte.

— Antagligen var det likadant när han talade om Vänersborg i Botswana. Han var en som kommit några mil bortifrån, kanske från Mafeking, från en glesbebyggd värld till en annan.

De åt en smörgås på ett konditori vid Edsgatan och såg ut på människorna och på staden och dess skyltar: Facit RFSU Gardin-Matt Järn. Det året hade barnen skotskrutiga galonkläder och mörkblå mössor med en stor röd tofs som liknade ett äpple.

— Vilka var hans drivkrafter? Ville han besegra något, ett handikapp, en passion, en provins?

— Några har jämt drivits bort från familj och trygghet, ut på polaralotter, in i djungler, ner i träsket. För Eriksson gick det bra. Han handlade med elfenben, strutsfjädrar och boskap. En tid hade han sexti oxvagnar med varor i Damaraland. Han skickade hem aluvialguld från Transvaal, en stensamling från diamantfälten vid floden Vaal och en värfågels näste.

—Först var han nästan ingenting. En pojke bara som sålde slaktavfall och fått en chans, ett uppdrag förmedlat av en storviltjägare. Han läste inte serier och såg inga filmer, det var några årtionden dit ännu, men björnjägaren blev hans hjälte och det räckte. Honom ville han likna. Och senare låta bli att likna för att bli en annan som var han själv.

Hans liv skulle flätas ihop av erfarenheter, maskeringar, idéer. Så

många handlingar, så mycket arbete som återstod innan han nådde sin identitet! Han vävde sitt liv, han knöt upp öglorna igen och fäste dem vid nya trådar och småningom blev han Axel Eriksson, hövding i Damaralandet.

Bakom honom låg alltid Vänersborg. Solnedgångarna i Dalbosjön. Den söta blodlukten från slakterigolvet. Vänerskutorna med plank från Skoghall och Kristinehamn. Vattenytan som andades tungt i januari's frostmorgnar, dimman som steg över Vargön.

Ibland var allt detta ohjälpligt fjärran. Jorden var större då. Djuren strövade fritt. Människorna fick plats. Det fanns jämt någonstans att flytta. Tillgångarna låg bara en bit längre bort, en bit längre ner. Det var för en mansålder sen.

På Nordfelts konditori vid Edsgatan glesnade det mellan kaffekopparna. Veckotidningar staplades på ett bord. Det knäppte i en damväska's lås.

— Jag blir inte klar över Eriksson i en handvändning, sa JB.

— Du har ju just stött på honom.

— Han är på väg att säga mig någonting, men han har inte kommit fram till det än.

— Som när vi såg norrskenet i går natt. Fjädermoln som vi annars inte skulle sett dolde det till hälften. Stjärnorna släcktes och en nötskrika vaknade. Stenarnas mossor såg svart ut. I ett väderstreck mötte norrskenet återglansen från ett samhälle. Vi visste inte riktigt vad vi skulle göra med det vi såg. Det var någonting vi höll på att missa, fast vi stod och tittade på det.

— Jag känner mig som om jag inte har besvarat en utmaning, sa JB.

Jenny såg forskande på honom. Sen sa hon:

— Du kommer att fara till Botswana. Det är utmaningen.

— Jag vet inte, sa han. Det har jag inte tänkt.

— Charles John Anderson, björnjägarens son, for dit. Det var där han erbjöds bli legitim och sa nej. Axel Eriksson for dit. Gertrud for dit med barnet som ska födas. Sten Tidström for dit med hela sin familj. Det verkar bli en svensk tradition.

— Elefanterna är borta. Men jag tror att Eriksson och Sten Tidström liknar varann.

— Jag har inte mött Sten, sa Jenny.

— Det var nödvändigt för honom att fara till ett land som få visste om. En ny mittpunkt, långt från kontoret på Gävlegatan och The Old Bowler Hat.

— Sågs ni ofta i Stockholm?

— Ibland såg jag inte skymten av honom på veckor. Han arbetade hårt. Jag ringde honom och sa: det ska bli spännande att träffas, jag har glömt hur du ser ut.

— Brydde du dig så mycket om hans utseende?

— Nej. Jag var fäst vid honom. Det är jag än.

— Han är på samma plats som Gertrud.

— Javisst. Det är bra. Jag tyckte om att tala med honom. Vi pratade mycket skit, men ibland sa vi sånt som jag skulle vilja återge om jag mindes det som det var.

— Men du minns inte?

— Jag har dåligt ordminne. Jag minns stämningar. Jag ser hur Sten tar upp en flaska O P Andersson som han lagt att kylas mellan strandstenarna på Vattenslottet, hans min av återhållen belåtenhet. . .

— Och nu är han där Axel Eriksson sköt kungsfiskare och fladdermusvråkar.

— Han måste skjuta dem för att se vad det var för fåglar, sa JB. Efter honom kom rövarna.

— Hans samling är den näst största i Europa. Afrika klarar inte många såna samlare.

— På sätt och vis vistades han där hela livet för en honungsfågels och en solfågels skull. För att ge dem sitt namn.

— Han visste inte att han skulle finna dem, invände Jenny. Han hade inte målet klart för sig. Det inträffade ändå. Under tiden dödade han.

— De flesta andra skulle inte upptäckt fåglarna. De hör till stora familjer.

Och han tänkte på Gertruds ormbunksstudier. När hon lade bladen över varandra, så sammanföll de inte. Skillnaderna låg i det nästan osynliga.

Senare på eftermiddagen talade de om Axel Eriksson med Sven Trubleus, museiintendenten. Han föreslog de skulle bila ut till hans torp någon mil utanför staden på gränsen till Dalsland. Men han hade förväxlat nycklarna och de kom bara in i jordkällaren. Där stod ett gammalt spelbord, man fällde upp locket, dess låda var spikad med kläde. Brädspelets mörka och ljusa trianglar spetsade varandra.

Det hade blivit barmark på nytt, snö låg kvar under granarna och på klippblockens nordsidor. Gulvita epålettsvampar täckte döda grenar. De ställde ut bordet som började sjunka i den tinande marken. Solen stod en handsbredd ovan horisonten. Rådjuren snarkade och hostade i skogen och tittade antagligen på dem, när de drack kaffe ur termos och skramlade med tärning och brickor.

— Nu blev du jan, sa Sven.

— Hur gick det till? undrade JB. Jag tänkte börja spela hem.

Sven som uppgav sig vara ute på ett par timmars tjänsteresa sa:

— Det är ingen som har forskat något vidare i Axel Eriksson. Det finns en tretti brev och enstaka papperslappar som den här.

Han läste från ett blad rivet ur en notesbok: "Blå havsål och flundra med musslor. Kokas 2 tim."

— Han beskrivs som märklig, vänlig också mot boskapstjuvar och syfilissmittade. I Botswana besökte han Khama som var kristen nykterist och en klok regent. Eriksson varnade honom för ett kommande raskrig. Här är ett brev från 1889.

"Engelsmän, tyskar och portugiser bilda nu för tiden bolag efter bolag för att beröva infödingarna i Sydafrika deras land. De infödda, som börjat förstå detta, bereda sig på motstånd och uppköpa alla skjutvapen och all ammunition som de kunna komma över. De äro skickliga skyttar och ett krig mellan dem och de vita kommer att medföra stor mansspilan å båda sidor. Krig mellan infödingarna och de vita blir här förr eller senare oundvikligt."

Och fyra år senare:

"Portugisiska regeringen i Angola är uppbragt över att jag sålt gevär och ammunition till ovamberna som de vilja underkuva men nu icke våga ge sig i strid med. Enligt min mening har portugiserna mer än nog i Afrika, varför ovamberna böra få behålla sitt land."

— Att jag skulle sitta utanför en jordkällare på dalslandsgränsen och spela bräde i december och höra på Axel Erikssons brev, sa JB. Det hade jag inte väntat mig.

— Det är inte mycket som är dokumenterat, sa Sven Trubleus. Det mesta kommer aldrig fram. Det märker man i mitt yrke.

De gick runt huset och kände på dörrarna och fönsterrutorna. Vattenet hade frusit i den gröna utomhuspumpen.

— Det är så lite man orkar uppfatta av världen, klagade Jan.

— Vad menar du? sa Sven.

— Det är inte många man hinner fästa sig vid. Man gör ett snävt urval, man vet inte hur. Det som bemäktigar sig en kommer utifrån. Axel Eriksson tränger sig på mig. Han lägger sig i mina interna angelägenheter. Jag försöker urskilja honom.

— Det beror på Botswana, sa Jenny. På dem du känner där. Och på att du far omkring och håller föredrag som ska lura ut folk på resa.

Så lämnade de torpet samma väg. En skata, förledd av blidvädet, bar en kvist i näbben. Och decemberhimlen skiftade färg likt ett fågelägg när man rör det från ljus till skugga.

— Här går dalen, sa Sven Trubleus. Den är en del av urtidens kalkhav. Där borta är fornborgen med en matta av styvmorsviol om sommarn. Bebyggelsen är gles. Fåren håller några hagar öppna. Det kunde bli ett reservat. Varför begriper Naturvårdsverket ingenting?

— Vi sparar pengar, sa Jenny. Finansdepartementet ger oss tretton miljoner. De räcker ingenstans. Jag tror det är sista gången jag säger vi om verket.

— Känner du Peter Möller? frågade JB.

— På finans? undrade Jenny.

— Nej, en löjtnant. Han var i Ovamboland och jagade lejon. Så här skriver han: "Sedan Axel Eriksson och jag skakat hand för sista gången, smälde piskorna och våra vagnar rullade iväg åt olika håll. Det var nu mörkt. Stjärnorna började glänsa över den tysta vida öknen, bakom oss hördes ännu larmet från hövdingen Kambondes by, och från sidan förnams då och då det bortdöende bölandet av Erikssons boskap; en och annan pisksmäll skar skarpt genom luften och rullandet av Erikssons vagnar blev allt svagare."

Sven Trubleus satte av dem i centrum och for hem till sitt radhus.

När JB den kvällen höll föredrag i läroverkets nyinredda aula, citerade han Charles John Anderson, stadens oäkta son:

"Vi hade befunnit oss nära tre dagar i Nangoros huvudstad, innan konungen hedrade vårt läger med sitt besök, och detta oförklarliga dröjsmål gjorde oss något oroliga, ehuru vi ändock icke kunde annat än misstänka, det han under hela tiden längtat efter att få se oss".

För Jan var det ett exempel på hur resenären förblev mittpunkt i sin värld, säker på att alla andra ville träffa honom och välkomna hans främmande uppsyn.

Det var hans sista framträdande för SAS. Sen skulle han följa Jenny på ett uppdrag i Skåne. Starkare än förr märkte han hur han förfärdigade uppenbarelsen, som han cementerade med fakta. Han tog till den egna inbillningen och lusten, oautentiska också de, eftersom de saknade dokumentär anknytning till en erfarenhet på platsen. Han ville pröva hur långt hans auktoritet bar, hur mycket orden förklädde. Men känslan var hans egen, och lyssnarna verkade identifiera sig med honom. Faktapärmen tog han fram till kaffet.

Det fanns sanningar utan godhet, hade en filosof tröstat honom med. De gjorde inte erfarenheten och fantasin rikare utan var torra precisa sakligheter som sparkade ut levandet.

Efteråt gick de på Frimurarlogen och beställde in sill och snaps.

— Vad vi har fått reda på mycket om människor som inte är mitt ibland oss, sa Jenny.

— Vilka då?

— Din far och Axel Eriksson. Vi far omkring mellan svenska lands-
ortsstäder och upptäcker öden i Sydamerika och Afrika. På museet
tänkte jag så mycket på Gertrud.

— Det gjorde jag med.

Och så berättade han hur han tänkt på honungsfågeln som Eriksson
förde hem och barnet som Gertrud skulle komma hem med.

Axel Eriksson var tredje gäst vid bordet. Dossiern låg uppslagen mel-
lan deras tallrikar. De såg hans fåglar inbäddade i sina färger, Tidström
tecknade diagram på svarta tavlan och Gertrud guppade i en jeep genom
resedadofter som hon älskade.

Botswana och Namibia var för Erikssons ohistoriska blick oskrivna
blad. Där kunde han sätta sitt märke. Den gamla enspännarvagnen var
hans lärlingsårs vagga i Västergötland, och på kortare färder i Afrika
använde han en likadan. De stora hjulen snurrade sakta längs vägar som
omärkligt gick över i stepp. För vindkastan mellan kullarna krängde den
hit och dit, och när vinden dog ut, började hästen flämta och svetten
rann i ansiktets fåror. Då kom åskan och sprängde den kvalmiga efter-
middagen i bitar. Eriksson jagade på hästen så mycket han hade hjärta
till och tog sig en klämtare brandy ur sitt läderschatull.

Föregångarnas landmärken såg han ibland från vagnen. Hans ansikte
var magert, med det bruna skägget som ett töcken kring käkbenen. Han
kunde passera en farm, en man bakom några oxar, en annan i vilstol på
verandan, och deras åtbörder betydde: upptaget här, eller: var så vänlig
och ta för er. Middagen dukades vid ena ändan av ett väldigt timmer-
bord. En tjänare kom med en hink färskvatten för klädtvätten.

Han färdades genom övergivna byar och såg den vita röken från
gräsbränder. Ovädret laddade ur sig: ett vilddjur röt i bergen. Vinden
härjade i törnesnåren, det lät som när vågorna vräkte mot hamnpiren i
Taffelbukten. Ur molnen lossnade plötsligt ett regn. Så undgick boska-
pen slakt.

I sina brev framstod Eriksson som oansvarig och obunden gentemot
andra, alltså utan annat ansvar än det han gav sig själv. Hans anspråk
och motiv var svåra att precisera. Kanske ville han en dag avlägga rä-
kenskap inför sin hemstads borgare, fastän han visste att dessa inte kun-
de mäta hans bedrifter och inte skilja på de områden som han varit den
förste att genomkorsa och dem där han bara varit eftersläntare.

Han iakttog och inbillade sig mycket som visade sig riktigt om landet
omkring. Och blev han inte berömd, så hade han dock hört bränningar-
na utanför Walvis Bay och sett de väldiga stenblocken i Damaraland.

Han hade upplevt sig själv både som handelsman och redskap för ödet: en desertör från civilisationen till "det fria och obundna lifvet i södra Afrikas inre där man äter för att lefva och icke lefver för att äta".

Axel Eriksson skrev någon gång om en längtan som gjorde honom kraftlös. Han törstade, blev slak, denna längtan var en feberfrossa, därför ville han ligga ner och sluta ögonen och tänka sig någon annanstans. Han lyssnade till flugsurr utan att röra ett finger. Han kände lukten från gräsbranden där lågorna fladdrade som vimplar i den vind som elden själv åstadkom. Undergång och övergång: gångar förgrenade sig. Hans huvud blev en termitstack, han såg ingen riktning klar.

Sin längtans innehåll nämnde han inte. I skrift var han föga öppen-hjärtig. Han saknade idéer att använda som verktyg. Tingen var vad de syntes vara: hårda, kantiga. Träden trängde med rötterna ner mot sitt grundvatten och vände bladen mot solen. Resten var felsyner, irrgångar.

Saknade han en kvinna? Icke en av de infödda vilkas språk han inte talade utan någon som hörde till det ohjälpligt förgångna, till det som i själva verket blivit främmande men ändå gick att föreställa sig, när han låg stilla och utan kraft, som i en grav, och såg sin levnad tåga förbi.

Eller var det Vänersborg: söndagsskolan och Barnavännen, rådjuren med skinntoffsar vid klövarna upphängda på krokar över det sågsåpanade marmorgolvet, den halte orgeltramparen som andades likt en bälg, skylten Kongl. Hofleverantör, rönnbären och mossan och det lilla glaset svavelsyra mot fukten mellan dubbelfönstren, ljudet av klapprån från Skräcklan. . .

Brevfragmenten lämnade idel luckor. Dokumentation var bristfällig, många meddelanden hade förkommit.

När sandstormen drog över savannen och stäpplandet som till hälften var öken, bodde i den en grym och otyglad ande som slet och rev i honom, gav honom trötta stickande ögon och en lust att lägga sig ner under säckar för att komma undan gnisslet och vinet, hopplöshetens melodi, som trubbade av känslorna, kvävde föresatserna, förödde krafterna.

Och så dog Axel Eriksson, femtiofyra år gammal, i Damaraland. Tjänarna begravde honom. Första natten höll de vakt mot hyenorna. Därefter skingrades de. De övergav den man som inte mer kunde skydda dem.

Meddelandet om hans död nådde ett halvår senare Vänersborg. Små kanalångare som lastat om i Göteborg och skeppade varor till vänerstäderna förde flera år in på nittonhundratalet med sig djur från Eriksson, somliga konserverade, andra enbart urtagna och skinnlagda. Tullför-

valtaren och biologilektorn stod som mottagare, och för dem var det som att få hälsningar från en utslocknad planet, burna på ljusvågor genom ett omätligt tomrum.

En sebramangust och en nubisk katt glasades in i montrarna och ökade trängseln. Och där var till synes vanliga finkar och sparvar som nyligen kunde ha flyttat ut ur Älvsborgs län. Åt dessa ordnades diskret fosterhem i gårdarna i Kinne härad i utbyte mot brunnskar, limstickor, smörkärnor och brudhättor för en museisal kring svenskt folkliv. Men överallt hopade sig Erikssons fauna, och fästmansgåvor från trakten, baktrågen och de granna kjortlarna kom länge att ingå i avdelningen för afrikansk etnografi, och ingen fann något underligt i det.

När Jenny och Jan gick från restaurangen, var det måne, tö och drivande moln. I ett hus såg de in i ett vardagsrum, där hängde sammets-sköldar med hundratals små märken på. En vit bonad med flaxande bruna tjädrar täckte en dörr. På en gammaldags radio glödde den geografiska skalan. En man satt vid ett bord, bland hyacintlökar och isbegonior, och klistrade: tidningsklipp, frimärken. . . En uppstoppad uggla tittade på honom.

— Den där ser inte svensk ut, sa Jenny.

De gick vidare förbi några gråmålade längor som lyckats gömma sig undan Domus och grävskoporna.

— Där inne sitter tätt med honungsgrävlingar och gråfotade ekorrar, föreslog Jenny. Deras glasknappsögon blänker i mörkret. Hela staden är invaderad av Erikssons djur. Nattskärror och springmöss gömmer sig bakom andraupplagan av Nordisk Familjebok. När man tar ut bokstaven C, får man en citronfink i handen.

Tystnaden var mjuk, liksom vadderad av päls och dun. En lätt doft av klor svepte emot dem. Jan drog djupt efter andan.

— Vi går i en jättelik monter, sa han. Den snälla intendenten har försett den med några stjärnor i taket för att vi ska känna oss hemma. Vad är det för sorglig visa du gnolar på?

— Ett engelskt barnrim, sa Jenny. Jag tänkte på solfåglarna.

Hon sjöng:

Their wings are cut and they cannot fly

On Christmas day in the morning.

— Spelade du Svenska fåglar någon gång? undrade Jan.

— Ja. Ett farligt familjespel.

— Varför då?

— Tänk på konservatorn i Uppsala häromåret som älskade duvhök. Han åt och tappade minnet. När han bjöd grannflickan fick hon dans-

sjuka och hittade inte ut genom dörren. Så har det gått med de svenska fåglarna.

De hade hyrt ett resanderum några kvarter från Residensgatan. De satt på sängarna i rummet och tittade på varandra och på mattan där de skymtade ett utgånet mönster av martallar. Gardinerna var ljust gröna. Innan Jan drog för dem, såg han ner på gatan med stadsbudskontoret Hermes, cykelaffären Kamrat och en revisionsbyrå. Snön började falla, blöt och nollgradig.

Staden var tyst under stjärnorna. Den var en fredlig ficka på jordens bråkiga kropp, en blindtarm som riskerade att opereras bort.

— Det här är en glad period av mitt liv, sa JB. Därför kan jag föreställa mig andra så starkt.

Jenny nickade och fogade in sina fingrar mellan hans. De var nära varandra. Tiden hängde i luften och upprepade ögonblick som hade levts förut, kanske av andra, kanske av dem själva för länge sen.

Hon lade sig ner på överkastet. På en halv minut föll hon i djup sömn. Det var en egenhet hos henne. Hon släppte hans hand och blev ensam. Han väckte henne när hon skrek.

— Jag somnade, sa hon. Jag drömde du for till Botswana.

Hon satte knogarna i ögonen och sa eftertänksamt:

— Du, Jan, jag vill inte du någonsin ska känna din frihet kringskuren av mig. Om du gör något för min skull, mot din vilja, kommer jag att känna mig i skuld till dig och du kommer att känna dig bunden av mig. Det leder ingen vart. Då har jag roligare utan dig. Och jag vill du ska vara glad alltid.

— Vad menar du egentligen? Jag lutar mig mot dig bara så länge du är kvar.

Och han märkte att det var något han hade sagt henne förr.

— Vi ska se klart vad vi drar in varann i. Inget får överraska dig obehagligt. Allra minst du själv.

Han höll henne så hårt som vore de varandras halmstrån.

— Jag kan begripa varför Eriksson så sällan kom tillbaka hit, fast han nog ville, sa Jenny senare. Det finns en oskuld som existerar bara hos dem som aldrig rest. Och till dem kan man aldrig återvända. Det finns resor det inte lönar sig att beskriva.

Han fann inget att säga. De tittade på varandra, plötsligt stumma, som om det blivit omöjligt att berätta allt som borde berättas. Det var som om en annan historia lurade på dem ur ett bakhåll och de måste ta sig förbi den, med ljudlösa steg, utan att se sig om.

*Per Wästberg
Ur "Jordmånen" 1972*

ÅRSKRÖNIKA 1985

Åter samlas alla bröderna för att njuta av varandras sällskap, njuta av bordets gåvor och denna speciella kväll även njuta av kvinnligt sällskap i form av egna och andras fruar. Orsaken till den kvinnliga närvaron är ju att det är 80 år sedan som 24 välborna vänersborgare på Stadshotellet under ordförandeskap av stadskassören Ferdinand Hallberg bildade Vänersborgs Söners Gille. Om detta kommer säkert andra tala i dag men apropå damer så var det nära att vi på förslag av Axel F Eriksson i Newcastle-Upon-Tyne året efter; år 1906, öppnat Gillet för damer eftersom motsatsen skulle inneburit "ett tillbakasättande av kvinnan". Då närvarande bröder beslöt dock uttala att "kvinnorna har sina områden att verka på" och att beslutet att ej släppa in kvinnor" varken fick eller kunde betraktas som ett tillbakasättande av kvinnan. Den åsikten har uppenbarligen stått sig i 80 år!

Ett annat jubileum som satt sin prägel på Vänersborg är självklart 100 årsdagen av Birger Sjöbergs födelse. En tidigare krönika gav ju upphov till ryktet att gillet krönikör helst velat kasta minnet av sagde Sjöberg någonstans utåt Häljestorp till. Så är det ju inte och på 100 årsdagen instämmer självklart jag i hyllningarna. I Vänersborg har vi kunnat se en Sjöbergsutställning i det nyrenoverade Hallbergska huset, lyssna till många fina Sjöbergsframträdanden och åter avnjuta ett Sjöbergsspel i traditionsenligt dåligt väder. En av spelens huvudrollsinnehavare, Frank Johnsson, har varit vänersborgsambassadör på Folkoperan i Stockholm när föreningen Visans Vänner ordnade minneskonsert. Höjdpunkten i firandet kommer den 6 december med en soaré och supé med medverkan av Olof Lagercrantz och Jan-Olof Strandberg. Men en av de bästa hyllningarna till Birger Sjöberg och det finaste bidraget till Vänersborgs historia är Birger Sjöbergssällskapets bildbiografi med underbara bilder från sekelskiftets Vänersborg. Ingemar Wizelius fyrtio sidor är en mycket fin skildring av Sjöbergs liv och många av bilderna är hämtade ur Gillets arkiv.

Det har börjat röra lite på sig när det gäller andra sätt att göra Vänersborg känt. Näringslivschefen i stan har påpekat för mig att Vänersborg

är den i särklass lättaste stan i Sverige att peka ut på den allra enklaste lilla karta. Det räcker med en Pennvässarjordglob att peka på för där finns ju Vänern, stor och mäktig och förbisedd som turistiskt dragplåster. Nu finns det ju planer på att skapa ett sportfiskeparadis i Vänern genom utsättning av lax i stor skala, båtuthyrningar och fiskeresor från hamnen i Vänersborg. Laxfonden som projektet heter är en härlig chans för Vänersborg. Två driftiga unga män, Patrik Hallgren och Per Wandel har startat båtuthyrning vid vågbrytaren. En utredning har dessutom visat att Ursand är Sveriges lönsammaste campingplats. Att vattnet säkert tillhör det kallaste i Sverige behöver vi ingen utredning för att veta!

Nu har vi äntligen fått se vad som komma skall i kvarteret Nässlän. En modell av husen har varit utställd i Bagare Ericssons hus och reaktionerna är än så länge påfallande positiva. Många vänersborgare kommer säkert att fälla en tår när grävskopan tar itu med de gamla husen men om arkitekterna håller vad de lovar så blir Magnussons kvarter en tillgång för centrum. Skopan kommer förresten att skona Sundeliuska huset men Sten själv stängde i år butiken för gott 70 år efter det att Gottfrid Sundelius startade. Det var en trivsamt affär att handla i, en affär med personlighet och en vilsam atmosfär. Affärer med personlighet är ju precis vad Vänersborg behöver. Vänersborgarna har ju i flera år fått höra att det är hopplöst att driva affär här och att vänersborgaren skulle vara en särdeles snål typ. Men jag råkar veta att det pågår en attitydundersökning bland en del affärsidkare och att de allra flesta säger att det är strålande tider, härliga tider, man säljer som aldrig det. När Oscaria annonserade om utförsäljning så spreds genast ett rykte att nu skall dom lägga ner, dom skall visst flytta till Trollhättan och centrum skall snart dö! Orsaken till utförsäljningen var att man skulle rusta upp och fräscha upp lokalen eftersom man ville satsa lite på framtiden. Vet ni förresten att det finns inte mindre än 13 butiker som säljer damkonfektion i centrala Vänersborg inom 5 minuters promenadväg från varandra. Kom sen och säg att det inte finns affärer.

Trakterna kring Dalbobrons norra fäste har blivit högtintressant sedan er krönikör flyttade dit. Planerna på ett kurhotell på kullen med utsikt över vänersborgsviken är spännande men ingen vet väl än om de går att genomföra. Lika spektakulära är tankarna på att dra järnvägen i en tunnel genom Dalbobergen och upp till en ny station vid hamnkanalens västsida. Planerna blir nog svåra att kombinera, ett kurhotell med godstågen dundrande förbi är inte ett spår roligt för gästerna. Halvord Lydell står staty här uppe och för hans del vore det nog bra med lite mer

aktivitet runt omkring honom. I skydd av ödsligheten har ju någon bestämt sig för att plocka hans ögonbryn och ansa hans mustasch med resultat att han nu finns hos stenhuggare Blomgren för reparation.

På tal om hotell så har ju gamla Stadt fått sin nya fasad. Det gamla huset håller på att vakna upp. Debatten om vad huset skall användas till har ju fått skymma det faktum att huset snart kommer att bli en verklig prydnad mitt i det vackraste av Vänersborg. Läns museet är att gratulera till att få fina lokaler mitt i centrum. Gamla vänersborgare kommer säkert ihåg att huset tidigare kallades för Stadshuset. Det kanske finns skäl att damma av den beteckningen igen?

På andra sidan torget invigdes i maj ett annat hus nämligen Sparbankens Com-In-Center, ett hus fyllt av elektronik, glas och blänkande stål. Sparbanken har ju också blivit högkvarter för en sammanslutning av regionens sparbanker, Sparbanken Väst.

Valrörelsen i kommunen har denna gång inte precis gått till historien som den mest nyanserade och stillsamma. Flera av våra politiker har blivit frantagna både heder och ära. En doldis fick lov att kliva fram och ta hand om kommunalrådsposten. Wollmar Danielsson heter han och det är väl bara att hoppas att han får en ärlig chans att visa vad han kan göra innan opinionen gör hackmat av honom också. En person som opinionen varit mildare mot är Erik "Nämndeman" Andersson som nu slutar med politiken efter 40 år i fullmäktige. Erik Andersson har ägnat mycken kraft åt fritidssektorns område och när det gäller parken så är Erik Andersson Dalaborgsparken.

ELA råkade i svårigheter inför sitt 100-årsjubileum. Man skulle kunna säga att det blev en tryckt och pressad stämning i företaget på grund av de typer som levererat den nya pressen. Den nya ägarkvartetten tvingades stå sitt kast och nu är det för första gången ägare utifrån som styr vår tidning. ELA har bjudit på en del evenemang under jubileumsåret bland annat en konsert med bröderna Herreys. Det är bara att hoppas att problemen skall lösa sig för ELA för tidningen är så fastvuxen i de flesta vänersborgares liv att man inte klarar sig utan den!

IFK Vänersborg fick även i år glada tillrop i ELAs insändarspalter av Kalle Kanon och Bonde i Volvo efter att ha misslyckats med att gå upp i allsvenskan. Den uttalade avsikten att gå upp rimmade illa med den blygsamhet som en del kräver av andra och därför blev skadeglädjen stor på vissa håll. Inför årets säsong har IFK skaffat 9 nyförvärv.

Årets Wibomstipendiat blev Lars-Erik Holm från Vänersborgs segelsällskap. Lars-Erik var klubbmästare i VSS redan när er krönikör som ung seglade en lånad GKSS-eka i kvav på vänersborgsviken. Rodret flöt

bort för att aldrig återfinnas. Lars-Eriks far Herbert gav mig en välförtjänt kölhalning som känns i själen än idag. LarsErik är gillebroder och en i klubben mycket uppskattad stipendiat.

Till slut tänkte jag att vi skulle lyssna till en vers av Birger Sjöbergs visa Lilla Paris som kanske kan ge lite att tänka på med anledning av årets valrörelse och hur vi behandlar våra politiker här i Vänersborg.

*Väl som är!
Lycklig som är!
Vår stad, till ytan lik Paris,
har ej dess karaktär.
Skön till form
men fjärran all storm,
revolution, soldaters tramp och
hopars vilda gorm.
Här släpas ej vid facklors
brand
med blåst i yvigt hår
vår Rådman ut av Bödelns hand
en natt när trumman går.
Lilla Paris,
Lilla Paris,
du ligger trygg och tindrande i
sommarns friska bris!*

HÅKAN LIND

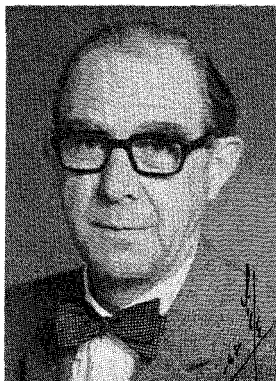

MINNESRUNOR 1985—86

Bort gå de, stilla skrida de,
en efter en, till skuggornas värld.

Under tiden juli 1985 t o m juni 1986 har fjorton gillebröder fullbordat sin jordevandring och för alltid lämnat vår krets.

Vi lyser frid över våra bortgångna gillebröders minne.

Järnhandlaren BERTHEL ANDRÉÉN var född i Brålanda den 24 juni 1908 och avled i Vänersborg den 27 juli 1985.

Efter studier vid Högre Allmänna läroverket i Vänersborg praktiserade Andréén i sin faders företag, Brålanda Järnaffär, där han fick en grundläggande utbildning i den bransch som han med stor framgång kom att ägna sig åt. Han genomgick järnhandlarskolan i Stockholm och efter några års anställning i Nyköping övertog han år 1936 Cegrells Järnhandel på Sundsgatan och sedermera även Vänersborgs Järnhandel på Drottninggatan i Vänersborg — företag som han utvecklade till betydande omfattning. 1977 utvidgades företaget ytterligare genom att flytta till en nybyggd anläggning på Tenggrenstorpsområdet.

Inom branschorganisationen var Berthel Andréén flitigt anlitad.

Han var styrelseledamot i AB Ferro, en föregångare till Järnia AB, mångårig styrelsemedlem i Västergötlands Järnhandlareförening, under 20 års tid dess ordförande. Intresserad av utbildningsfrågor ledde Andréén under flera år utbildningen vid Järnhandlarskolan i Alingsås.

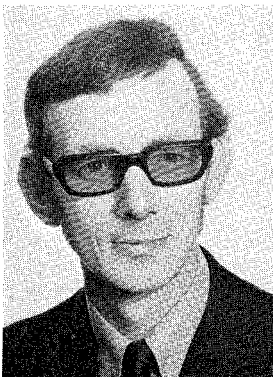
Men även utanför branschen togs Berthel Andrééns krafter i anspråk. Han var en tid ledamot av stadsfullmäktige i Vänersborg.

Ridsporten låg honom varmt om hjärtat och som ordförande i Brätte Ridklubb gjorde han fina insatser för denna klubb.

Under någon sommarvecka kopplade han gärna av med ridutflykter i fjällvärlden.

I yngre år deltog han flitigt i Skyttegilletts verksamhet, både som tävlande och som funktionär.

Berthel Andréén var chartermedlem i Vänersborgs Lions Club, där han var president 1957—58. Han var även medlem i Frimurareorden. Andréén intogs i Gillet 1966.

Musikdirektören JACK BRENNELID var född i Vänersborg den 15 mars 1935 och avled där den 10 september 1985.

Efter avslutad skolgång utbildade sig Brennelid till tvättmästare, ett yrke som han ägnade sig åt under några år. God tecknare drev han även en tid dekorationsfirma i Vänersborg, men det blev så småningom musiken som kom att prägla hans liv.

Redan som tolvåring kom han med i Stadsmusikkåren. Som musiklärare vid Torpaskolan startade han en ungdomsorkester och han tog även initiativ till en trumskola för Stadsmusikkåren.

Under många år var han tamburmajor vid Stadsmusikkåren samt för Hemvärnets musikkår, vilken senare han ledde vid en högvakt i Stockholm. På senare tid var han även ledare för Metalls musikkår i Trollhättan. Han till-

hörde Hemvärdet, där han bl a fungerade som instruktör.

Fem gånger deltog han i Nijmegenmarscherna i Holland, för vilket han belönades med Kungl marschmedaljen.

1979 studerade Brennelid vid musikhögskolan, varifrån han på rekordtid utexaminerades till musikdirektör.

Inom Röda Korset har han bl a verkat som kursledare.

Han var även medlem i Odd Fellow.

Jack Brennelid inträdde i Gillet 1977.

Kamrer KJELL ERIK OHLSSON föddes i Vänersborg den 7 september 1918 och avled i Uddevalla den 15 december 1985.

Kjell Erik Ohlsson började sin skolgång i första förberedande i Vänersborg — en skolform som fanns på den tiden — men redan i tidiga år flyttade familjen till Uddevalla, där han fortsatte sin skolgång med inriktning på handelsutbildning.

Han fick sin första anställning som kontorist vid Hamnbyggnadsbyrån i Uddevalla men omkr 1950 startade han tillsammans med tre ingenjörer Byggnads AB Enström & Ohlsson i Uddevalla — ett företag som han drev fram till sin död.

Kjell Erik Ohlsson var chartermedlem i Uddevalla Lions Club och dess president 1964—65.

Inom Frimurareorden har hans krafter tagits i anspråk på flera sätt. Inom Brödräforeningen Den Flammande Stjärnan i Uddevalla beklädde han efterhand de flesta ämbetena — under fem år var han dess ordförande.

Kjell Erik Ohlsson var en plikttrogen, försynt och trivsamt man, allmänt omtyckt och uppskattad av alla som kom i kontakt med honom. Han var dessutom en matglad och matkunnig man, som gärna överraskade familjens gäster med egenhändigt framtröllade kulinärska läckerheter.

Ohlsson inträdde i Gillet 1979.

F rådmannen BO WESTHALL var född i Ulricehamn den 12 januari 1905 och avled i Vänersborg den 24 december 1985.

Efter studentexamen i Vänersborg studerade Westhall juridik vid Stockholms högskola, där han avlade jur kand-examen 1928.

Efter tingsjämbstgöring åren 1928—31 vid Nordals, Sundals och Valbo domsaga tjänstgjorde Westhall som e o länsnotarie vid länsstyrelsen i Vänersborg innan han 1937 blev rådmann, en tjänst som han innehade fram till sin pensionering 1970. Åren 1937—1944 var han även stadsfogde.

Åren 1957—1975 var Westhall styrelseordförande vid riksbankens avdelningskontor i Vänersborg, han var under flera år ordförande i styrelsen för Statens skol- och vårdhem för flickor — nuvarande "Tivedsskolan" i

Laxå, han var ersättare för ordföranden i utskrivningsnämnden vid dåvarande Restads sjukhus samt i anstaltsnämnden vid fångvårdsanstalten i Vänersborg.

Bo Westhall var en erkänt skicklig jurist och en kvalificerad och erfaren domare.

Utöver domstolsarbetet och övriga uppdrag tog Westhall aktiv del i samhällets kulturfrågor. Det var framförallt sången och den klassiska musiken som fångade hans intresse. Redan som ung deltog han som aktiv sångare i kyrkokören.

När Vänersborgs Musikförening år 1943 bildades var Bo Westhall med från början och som styrelsemedlem och sedermera ordförande lade han ner ett hängivet arbete för att kunna bjuda vänersborgarna musikalisk underhållning av högsta kvalitet.

I början av 1984 avslutade han sin omfattande avhandling "Musiklivet i Vänersborg från 1900-talets början till år 1950", i vilken han dokumenterade det omfattande musiklivet i Vänersborg under denna tidsperiod.

Bo Westhall var medlem i Frimurareorden och han inträdde i Gillet 1934.

Praktiserande läkaren NILS ENGLUND föddes i Vänersborg den 11 januari 1909 och avled i sin hemstad den 7 januari 1986.

Efter studentexamen vid Högre Allmänna läroverket i Vänersborg studerade Englund medicin i Uppsala, där han blev med lic 1944.

Efter läkartjänster vid Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg samt vid Vänersborgs lasarett åren 1944—49 öppnade han egen praktik i Vänersborg och blev då även läkare för televerket, kanalverket och kraftverket, samt för olika idrottsföreningar i staden.

Nils Englund var en gladlynt och humoristisk vänersborgare med stor kännedom om staden och dess invånare, omtyckt och uppskattad både som skicklig läkare och som människa.

I yngre år var han en god simmare som med framgång tävlade för Vänersborgs Simsällskap och han deltog ofta i de årligen återkommande kanalsimningarna. Han var även mycket intresserad av boxning — en sport som han emellertid inte själv utövade. Nils Englund var medlem i Frimurareorden. Han inträdde i Gillet 1930.

F linjemästaren RAGNAR BENGTSOON föddes i Vänersborg den 23 oktober 1903 och avled i Trollhättan den 9 februari 1986.

Direkt efter skolåren fick Bengtsson anställning som telegrambud vid telegrafstationen i Vänersborg.

Under denna tid fick han en ingående kännedom om staden, dess företag och invånare, till vilka han bar ut telegram — en service som televerket tillhandahöll på den tiden.

Efter någon tid övergick Bengtsson till kontorstjänst. Samtidigt studerade han telefoni och teleteknik vid Hermods-korrespondensinstitut, vilket resulterade i en befattnings som reparatör.

Omkring 1937, när telestationen vid Överdraget i Trollhättan byggdes, flyttade han till Trollhättan, där han under årens lopp avancerade till linjemästare.

Vid sin pensionering 1966 tilldelades han guldmedaljen FÖR NIT OCH REDLIGHET I RIKETS TJÄNST.

Ragnar Bengtsson var under många år sekreterare i lokalavdelningen av Statsanställdas förbund i Trollhättan.

Bengtsson studerade även teckning och målning vid Hermods — en hobby som han gärna utövade med gott resultat.

Bengtsson inträdde i Gillet 1955.

Arkitekten SAR SVENERLANSSON var född i Vänersborg den 5 januari 1925 och avled där den 27 februari 1986.

Efter studentexamen i Vänersborg studerade Erlansson vid Chalmers Tekniska Högskola i Göteborg där han 1955 blev arkitekt.

Åren 1948, 49 praktiserade han vid Byggnadsbyrån i Vänersborg, juni till december 1953 vid Länsarkitektkontoret samt en kortare tid hos arkitekt Th Struwe i Trollhättan.

Den 1 mars 1955 tillträdde Erlansson en befattnings vid dåvarande LBF, sedermera K-Konsult, där han fortfarande arbetade, fr o m 1985 med delpension, fram till sin död.

Erlanssons ursprungliga planer på att utbilda sig till flygare blev inte förverkligade. Det blev i stället segelflyg-

ning han kom att ägna sig åt — en hobby som han i yngre dagar gärna utövade. Erlansson ägnade sig även åt bowlingsporten och en av hans käraste sysselsättningar var fisketurerna kring Grundsund, där han hade sin båt stationerad.

Sven Erlansson var medlem i Par Bricole.

Han inträdde i Gillet 1961.

F målarmästaren HARRY EDLUND var född i Vänersborg den 1 november 1903 och avled där den 1 mars 1986.

Efter avslutad skolgång gick Harry Edlund i målarlära hos sin fader, målarmästare J W Edlund som drev målerifirma inne på gården Drottninggatan 30.

1932 startade han tillsammans med sex kompanjoner Vänersborgs Kooperativa Måleriaffär. Det var på den tiden en djärv satsning med tanke på den stora arbetslösheten i staden, till stor del beroende på Tändsticksfabrikens nedläggning, men genom hårt arbete, yrkesskicklighet och framåtanda gick företaget framåt med Harry Edlund som föreståndare, en post som han innehade fram till sin pensionering 1969.

Sångintresserad från ungdomen var Harry Edlund med och bildade sångsällskapet Sjung-Sjung, där han i nära

60 år sjungit andrabas.

Inom Vänersborgs Arbetareförening, där Edlund varit ordförande sedan 1972, har han lagt ner ett för föreningen gagnarligt arbete, för vilket han belönats med föreningens guldmedalj.

Inom Vänersborgs Fabriks- och Hantverksförening har Edlund under årens lopp innehaft flera uppdrag.

Han inträdde i Gillet 1946.

Förste stabsredaktören KARL-ERIK WESTERLUND föddes i Vänersborg den 3 december 1910 och avled den 3 mars 1986 i Vallentuna.

Efter studentexamen i Karlskrona studerade Westerlund juridik vid Lunds universitet 1928—31.

Han medarbetade i Karlskrona-Tidningen 1930, blev notischef, nattredaktör och redaktionssekreterare på Göteborgs Morgonpost 1933.

Några år senare blev han redaktionschef och 1937 ansvarig utgivare på samma tidning, för att 1938 flytta till Nya Dagligt Allehanda som redaktionssekreterare.

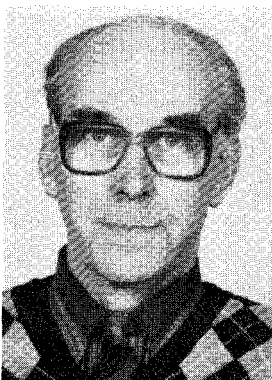
1940 kom Westerlund till försvarsstaben och han var sedan chef för ÖB:s och stabens presstjänst fram till 1975. År 1962 genomgick han försvarshögskolan. Han var medlem av Sveriges Flottas överstyrelse 1938—45 och dess verkställande utskott 1941—45.

Vidare var han styrelseledamot i Svensk Fackpress 1954, vice ordförande i och en av grundarna till Sveriges PR-förening 1962.

Han medarbetade i dags- och fackpress med artiklar i försvarsfrågor. Under några år var han med i redaktionen för Sveriges Flotta och han har även varit redaktör för Kontakt med krigsmakten och för Marinkalendern.

Under årens lopp skapade Westerlund Nordeuropas största marina bildarkiv som 1983 donerades till Kungl Örlogsmannasällskapet.

Westerlund inträdde i Gillet 1940.

en snäll och trivsamt kamrat.
Han inträdde i Gillet 1969.

Förrådsarbetaren HUGO ANDERSSON föddes i Vänersborg den 23 augusti 1917 och avled där den 21 mars 1986.

Efter skollären fick Hugo Andersson i unga år anställning vid Albert Linds bensinstation på Vallgatan, där han fick en grundlig utbildning och praktik som serviceman. Han arbetade därefter som chaufför vid Expressbyrån men övergick så småningom till Stadsbudsbyrån. Under denna tid utförde Andersson ofta körningar för Telis räkning, vilket resulterade i en anställning vid detta företag år 1960, där han verkade på förrådsavdelningen bl a som chaufför fram till 1978, då han avgick med förtidspension.

Hugo Anderssons stora intresse var sommarstugan på Timmervik, som han själv byggt, där han gärna vistades tillsammans med familjen. Vännerna minns honom som

F byggnadschefen ALGOT NYLÉN var född i Boden den 28 december 1901 och avled i Vänersborg den 8 april 1986.

Efter studentexamen vid Realläroverket i Göteborg samt civilingenjörsexamen vid Chalmers Tekniska Högskola var Nylén anställd som konstruktör vid Motala Verkstad åren 1925—28. Han medverkade bl a vid konstruktion och byggande av Liljeholmsbron i Stockholm.

Åren 1928—31 verkade han som konstruktör vid New York Railway Company i USA. Under åren i USA fortsatte Nylén sina studier vid Polytechnical Institute of Brooklyn, med sikte på en tekn doktorsgrad. Depressionstiderna tvingade honom emellertid att återvända till Sverige, där han fick anställning som byråingenjör vid gatukontoret i Linköping fram till 1937, då han

flyttade till Vänersborg som stadsingenjör, sedermera byggnadschef — en tjänst som han innehade fram till sin pensionering 1967.

Under denna expansiva period kom Nylén att leda flera större byggnadsobjekt, bl a bygandet av Residensbron, Edsbron, Dalbobron och Gropbron, samt utbyggnaden av avloppsreningsverket med tillhörande samlingsledningar och pumpstation.

Algot Nyléns namn är för alltid förknippat med tillkomsten av Ursands badplats samt Dalbostigen som han skapade — ett initiativ av bestående värde både för turismen och för stadens invånare.

Fritiden ägnade han åt sina många hobbies; musik, släktforskning, snickeri och svarvning.

Inom Visans Vänner var han en uppskattad vissångare och föreningens hedersordförande. Han intogs i Gillet 1966.

Verkstadsmontören FOLKE SKOGLUND var född i Vassända-Naglums församling den 19 maj 1915 och avled i Vänersborg den 16 april 1986.

Efter avslutad skolgång anställdes Skoglund som lärling vid Fritz Bergs Boktryckeri, men övergav typografutbildningen mot en anställning hos firma Granström och Söner.

Efter studier vid Folkhögskolan i Fristad fick han anställning vid Flygmotor i Trollhättan för att 1947 övergå till Teli i Vänersborg med huvudsaklig sysselsättning inom hemarbetsavdelningen.

Under 50 år var Skoglund medlem i sång-sällskapet Sjung-Sjung, där han även var styrelseledamot under flera år.

Inom Sällskapet Vänersborgs Par Bricole har Folke Skoglund under många år lagt ned ett ansvarsfullt och

uppskattat arbete som tjänstgörande broder.

Folke Skoglund var medlem i Vänersborgs Arbetareförening.

Han inträdde i Gillet 1969.

F sjukvårdaren AXEL TENG var född i Bäreberg, Skaraborgs län den 7 januari 1912 men kom redan samma år till Vänersborg, där han avled den 26 april 1986.

Efter skolåren fick Axel Teng sin utbildning i slakteribranschen hos Axel Dafgårds Charkuterifirma i Vänersborg, där han kom att stanna i 40-års tid — den sista tiden som delägare.

1967 fick Teng anställning som sjukvårdare vid dåvarande Källshagens sjukhus, där han tjänstgjorde till 1977 då han gick i pension.

Genom sitt lugna, vänliga sätt blev han i denna sin nya yrkesutövning uppskattad och omtyckt av såväl arbetskamrater som patienter. Naturälskare med intresse för fåglar och blommor strövlade han gärna omkring i skog och mark och till sommarstället vid Sörgraven på Orust sökte han sig gärna så snart tiden tillät.

Axel Teng var medlem i Hantverksföreningen.

Han inträdde i Gillet 1961.

F järnvägstjänstemannen KARL-GUSTAF OLSSON var född i Vassända-Naglums församling den 15 februari 1912 och avled i Vänersborg den 11 maj 1986.

Efter realskoleexamen i Vänersborg började Olsson som elev vid järnvägsstationen i Grunnebo, där fadern var stationsföreståndare. Han skaffade sig en gedigen kontorsutbildning och hade även planer på att utbilda sig till ingenjör.

Olsson avbröt emellertid dessa studier för en anställning vid dåvarande Uddevalla-Vänersborg-Herrljunga Järnväg, vilket innebar tjänstgöring vid olika stationer.

Sedan SJ övertagit UVHJ tjänstgjorde Olsson även en tid i Norrland men återvände till Vänersborg där han var stationerad fram till sin pensionering.

Karl-Gustaf Olsson var en beläst man, allmänorienterad och mycket språkbegåvad. Som pensionär fungerade

han vid flera tillfällen som reseledare vid olika pensionärsresor utomlands.

Olsson var en samvetsgrann och noggrann tjänsteman, utrustad med en fin humor och ett glatt humör.

Han inträdde i Gillet 1960.

Sven Lind

Sida vid sida falla de,
samlas allt fler och fler,
somliga tidigt kallade,
andra då sol gått ner.

Skuggorna breda sig över dem,
vilan är djup och lång.
Nattliga vinden sover dem,
susar sin vaggande sång.
(Anita Halldén)

Styrelseberättelse

Styrelsen för Vänersborgs Söners Gille får härmed avgiva följande berättelse för verksamhetsåret 1985, Gillets 80:e arbetsår.

Gillet har under året varit samlat till Årsstämma onsdagen den 17:e april i Skaraborgsbankens hörsal och till Högtidsstämma på Strömsborg, Allhelgonadags afton, fredagen den 1 november.

Gillets 50-årstecken tilldelades gillebröderna Sten Sahlin samt Lars Svensson. Gillets 25-årstecken tilldelades gillebröderna: Sven Olof Åberg, Sven Erlansson, Axel Teng, Gösta Welander, Sten Welander, Bert Tibblin, Lennart Tibblin, Lennart Högzell, Karl Arveblad, Sven Gunnar Roslind samt Viktor Andersson.

Sedan stadgeenliga ärenden behandlats kunde 1:e Äldermannen Sven Lind avsluta den 80:e Högtidsstämman och hälsa de närvarande gillebröderna välkomna till festvåningen och de där väntande damerna. Under kvällen överlämnades den 1:a Axel W Erikssonmedaljen till 1:e intendenten vid Naturhistoriska Museet, Carl Fredrik Lundewall och till landsantikvariern Henrik Ahnlund överlämnades ett gåvobrev på den katalogisering av Axel W Erikssons unika fågelsamling, som Carl Fredrik Lundewall gjort. Många gåvor överlämnades till Gillet i samband med 80-års jubileet.

Gillets Årsskrift har under året utkommit med sin 54:e årgång.

Vid årets slut hade Gillet 807 medlemmar.

Gillets ekonomiska ställning, fondernas förvaltning och Gillets understödsverksamhet framgår av nedan lämnade redogörelse. Beträffande Gillets fastighetsförvaltning med tillhörande fond hänvisas till Äldersdomshemsstiftelsens särskilda styrelseberättelse.

Inom sig har styrelsen för kommande arbetsår utsett till 2:e Älderman Stig Larsson, till gilleskrivare Carl-Viking Wahlin, till kassafogde Kjell Thernquist, till gillevärd Evert Lundborg, till krönikör Håkan Lind samt till bisittare Sten Sahlin samt Mauritz Björnberg.

Styrelsen har under året haft 9 protokollförda sammanträden varjämte annat samråd ägt rum.

Vänersborg den 22 april 1986.

Sven Lind

Kjell Thernquist

Mauritz Björnberg

Sten Sahlin

Evert Lundborg

Stig Larsson

Carl Viking Wahlin

Årsbokslut 1985

Resultaträkning

Intäkter

Försäljning konstmappar	41.070,—
Försäljning övrigt	160,—
Medlemsavgifter	37.500,—
Ränteintäkter	8.745,41
Diverse intäkter	3.422,—

90.897,41

Balansräkning per 1985.12.31

Tillgångar

Kassa, postgiro, bank	211.262,46
Fordran stiftelsen	24.370,30
Fordran övrigt	13.600,—
Fondlån till stiftelsen	26.235,—

275.467,76

Kostnader

Kostnad årsskrift	34.747,—
avg. annonsintäkt	—13.400,—
Produktionskostnad konstmapp	24.761,42
Lokalkostnad	437,—
Telefon o porto	2.207,80
Sammanträdeskostnad	270,—
Uppvaktningar m m	2.006,—
Medlemsregister	5.975,—
Kontorsmaterial	2.798,30
Annonsering	958,05
Vänersborgs museum 100 år	6.642,—
Övriga kostnader	1.231,—

68.633,57

Årets överskott

22.263,84

90.897,41

Skulder och eget kapital

Omkostnadsskulder	11.953,—
Fond Vbg:s museum 100 år	12.000,—
Eget kapital fonder	155.071,17
Eget kapital gillet	96.443,59

275.467,76

GRANSKNINGSBERÄTTELSE

Undertecknade, som utsetts att granska Vänersborg Söners Gilles räkenskaper och förvaltning för 1985, får efter fullgjort uppdrag avgiva följande berättelse.

För uppdragets fullgörande har vi tagit del av Gillets samt dess fonders räkenskaper och styrelsens berättelse samt i övrigt företagit de granskningsåtgärder vi ansett nödvändiga. Någon anledning till anmärkning föreligger icke beträffande de till oss överlämnade revisionshandlingarna, bokföring, inventering av dess tillgångar eller eljest beträffande Gillets förvaltning.

Med anledning av den verkställda granskningen tillstyrker vi full ansvarsfrihet för den tid granskningen omfattar.

Vänersborg den 17 april 1986

Åke Gillberg
Granskningsman

Mats Niklasson
Granskningsman

Styrelseberättelse

Styrelsen för stiftelsen Vänersborgs Söners Gilles Ålderdomshem får härmed avgiva följande berättelse över verksamhetsåret 1985, stiftelsens 34:e arbetsår.

Intäkterna och kostnaderna för den av stiftelsen förvaltade fastigheten redovisas i bifogade årsbokslut. Förhållandet är idag sådant att fastighetens intäkter täcker ej kostnaderna utan måste Vänersborg Söners Gille tillskjuta medel. Fastigheten är gammal och drar därför dryga kostnader för reparationer. Vidare innebär uthyrningen till hotellrörelse att vi åläggs viss granskning från brandmyndigheten, vilket också förorsakar kostnader. Intäktshyran från hotellrörelsen regleras enligt löpande hyresavtal.

Styrelsen har inom sig utsett till v ordförande Sten Sahlin, sekreterare Stig Larsson, kassör Kjell Thernquist samt fastighetsförvaltare Carl-Viking Wahlin.

Vänersborg den 18 april 1986

Sven Lind
Kjell Thernquist
Mauritz Björnberg

Sten Sahlin
Carl-Viking Wahlin

Stig Larsson
Evert Lundborg

Årsbokslut 1985

Resultaträkning

Intäkter

Hyresintäkter hotellet	28.530,—
Hyresintäkter övrigt	800,—
Ränteintäkter	1.421,14

30.751,14

Balansräkning per 1985.12.31

Tillgångar

Kassa, postgiro, bank	19.912,50
Hyresfordran	800,—
Inventarier	3.100,—
Fastighet/tax.värde 180.000/	155.000,—
Fondlån fastighet	61.623,—
Eget kapitalunderskott	28.325,53

268.761,03

Kostnader

Räntor	10.146,25
Vatten, renhållning	756,—
Uppvärmning	1.763,50
Sotning	633,—
Försäkring	10.983,—
Underhåll, reparation	14.265,80
Övriga fastighetskostnader	249,40
Skatt	3.562,—

42.358,95

Årets förlust -11.607,81

30.751,14

Skulder och eget kapital

Omkostnadsskuld	7.311,30
Skuld till Gillet	24.370,30
Skuld Eliassons donation	61.623,—
Skuld övriga fonder	26.236,—
Lån bank	73.750,—
Reparationsfond	11.000,—
Eget kapital Eliassons donation	64.471,43

268.761,03

REVISIONSBERÄTTELSE

Undertecknade, som utsetts att granska Stiftelsen Vänersborgs Söners Gilles Ålderdomshems räkenskaper och förvaltning, får efter fullgjort uppdrag avgiva följande berättelse.

För uppdragets fullgörande har vi tagit del av stiftelsens räkenskaper och styrelsens berättelse, som lämnar upplysningar om stiftelsens ekonomiska förhållanden och om förvaltningen av dess angelägenheter.

Anledning till anmärkning föreligger icke i avseende på redovisningshandlingarna, bokföringen, inventeringen av tillgångarna eller eljest beträffande förvaltningen av stiftelsens angelägenheter.

Fastigheten anses försäkrad till betryggande belopp. Med stöd av vad vi under revisionen inhämtat tillstyrker vi full ansvarsfrihet för 1985 års förvaltning.

Vänersborg den 17 april 1986

Åke Gillberg
Revisor

Mats Niklasson
Revisor

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLES

MEDLEMMAR

t.o.m. 30/6 1986

HEDERSLEDAMOT

Janson, Olov, Kamrer, Vänersborg

MEDLEMMAR

	Födelse- år	Inträ- desår
ABELSSON, ROLF, Vänersborg	1954	86
ABRAHAMSSON, LENNART, Kungshamn	1927	83
ADOR, HANS, Personalchef, Växjö	1935	75
AHLBERG, ANDERS, Studerande, Vänersborg	1966	80
AHLIN, ANDERS, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1965	78
AHLIN, GÖRAN, Ingenjör, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1944	58
AHLIN, LENNART, fd. Bilskolechef, Trollhättan	1916	54
AHLIN, ULF, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1968	78
*AHLM, ALLAN, Järnhandelsbiträde, Vänersborg	1923	58
AHLSTRÖM, PÅR, Representant, Sigtuna	1952	82
ALEXANDERSSON, HANS, Naturvårdsassistent, Vänersborg	1948	75
*ALEXANDERSSON, ZAID, Ledningsingenjör, Vänersborg	1924	55
ALFREDSSON, LARS, Vänersborg	1956	76
ALMGREN, BOO, Kapten, Göteborg	1908	(43)76
*ALMSTRÖM, NILS OLOV, Provinsialläkare, Kungälv	1910	55
AMGÅRD, GUNNAR, Vänersborg	1907	82
AMGÅRD, KARL-ERIC, Kommunalarbetare, Vänersborg	1940	74
*ANDERSSON, ARNE, Yrkesvalslärare, Vänersborg	1917	43
ANDERSSON, ARNE, Verkstadschef, Vänersborg	1923	80
ANDERSSON, BO, Ingenjör, Örebro	1940	74
ANDERSSON, CHRISTER, Fil.mag. Vänersborg	1945	55
*ANDERSSON, EINAR, Lagerchef, Vänersborg	1914	54
*ANDERSSON, ERIC, Assistent, Vänersborg	1915	51
ANDERSSON, GLENN, Elektriker, Trollhättan	1946	84
*ANDERSSON, GÖSTA, Sjukhusintendent, Vänersborg	1913	46
ANDERSSON, IVAR, Köpman, Vänersborg	1918	65
ANDERSSON, JENS, Vänersborg	1912	83
ANDERSSON, JOHAN, Vänersborg	1977	83
ANDERSSON, JOHN, Maskinchef	1953	74
ANDERSSON, HÅKAN, Vänersborg	1946	83
ANDERSSON, HÅKAN, Sjukvårdare, Trollhättan	1949	85
ANDERSSON, KARL-ERIK, Bankdirektör, Vänersborg	1925	82
ANDERSSON, KARL-GUSTAV, Representant, Uddevalla	1935	76

ANDERSSON, CARL-OTTO, Vänersborg	1923	83
ANDERSON, JOHN, Studerande, Vänersborg	1972	85
ANDERSSON, CENNY, Ingenjör, Vänersborg	1963	83
ANDERSSON, KURT, Typograf, Vänersborg	1940	80
*ANDERSSON, LARS, Glasmästare, Vänersborg	1930	59
ANDERSSON, MARCUS, Vänersborg	1973	83
ANDERSSON, KENT, Köpman, Vänersborg	1944	81
ANDERSSON, LENNART, Vänersborg	1926	80
ANDERSSON, LENNART, Telearbetare, Vänersborg	1950	79
ANDERSSON, NILS, Vänersborg	1912	82
*ANDERSSON, NILS, Disponent, Göteborg	1915	53
*ANDERSSON, NILS, Köpman, Vänersborg	1922	51
*ANDERSSON, RAGNAR, fd. Köpman, Vänersborg	1919	35
ANDERSSON, RAGNAR, Köpman, Hjo	1928	76
ANDERSSON, ROLF, Mellerud	1947	80
*ANDERSSON, STIG, Socialvårdschef, Vänersborg	1918	45
ANDERSSON, STIG, Mättningsbiträde	1924	70
ANDERSSON, SVEN GUNNAR, Redaktör, Åkersberga	1928	83
ANDERSSON, SVEN-OLOF, Verkmästare, Vänersborg	1930	80
ANDERSSON, TOMMY, Affärsbiträde, Vänersborg	1950	75
ANDERSSON, TOMMY, Ingenjör, Vänersborg	1950	83
*ANDERSSON, TORSTEN, Byrådirektör, Vänersborg	1914	55
*ANDERSSON, VIKTOR, Transportarbetare, Vänersborg	1900	61
ANDERSSON, WOLMAR, Verkst.montör, Vänersborg	1927	83
ANDERSSON, YNGVE, Vaktmästare, Vänersborg	1925	72
ANDOLF, NILS, F. lasarettsläkare, Vänersborg	1908	82
ANDRÉASSON, HUGO, Tjänsteman, Vänersborg	1913	82
*ANDRÉASSON, KARL, Museivaktmästare, Vänersborg	1907	53
ANDRÉEN, ANDERS, Järnhandlare, Vänersborg	1938	68
ANDRÉEN, HÅKAN, Frändefors	1942	82
ANDRÉN, HELGE, Köpman, Göteborg	1914	66
ANGSÉUS, TAGE, 1:e polisinspektör, Vänersborg	1924	75
*ARVEBLAD, KARL, Maskinist, Vänersborg	1912	61
ARVIDSON, BENGT, Skötare, Vargön	1949	75
ARWIDSSON, GÖSTA, Distriktschef, Hudiksvall	1921	81
*ARWIDSSON, UNO, Expeditionsassistent, Vänersborg	1927	60
*ASPMAN, ARNE, Elektriker, Vänersborg	1920	59
ASPÖGÅRD, NILS OLOF, Hovmästare, Vänersborg	1932	83
*BACK, EVERT, Expeditionsvakt, Vänersborg	1918	55
BACK, HENRIK, Vänersborg	1964	79
BACK, INGVAR, Rörmontör, Vänersborg	1932	73
BACK, JAN, Sjukvårdare, Vänersborg	1934	63
BACK, ROGER, Fotograf, Vänersborg	1956	83
BEHRNS, RAGNAR, Överskötare, Vänersborg	1910	66
BENGTTSSON, PATRIC, Studerande, Vänersborg	1965	78

BENGTSSON, ROLF, Faktor, Vänersborg	1934	76
BERG, CHRISTIAN, Vänersborg	1968	68
*BERG, GUNNAR, Boktryckare, Vänersborg	1920	53
BERG, HÅKAN, Faktor, Vänersborg	1944	68
BERG, LARS, Vänersborg	1967	68
BERGER, ANDRÉAS, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1974	76
BERGER, GUNNAR, Ingenjör, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1943	55
*BERGER, HARRY, Disponent, Vänersborg	1904	54
BERGER, MAGNUS, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1967	76
BERGER, MAX, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1970	76
BERGER, ORVAR, Tandläkare, Vänersborg	1937	72
*BERGLUND, GÖSTA, Sjöingenjör, Malmö	1920	43
*BERGMAN, KARL-ERIK, Ingenjör, Nol	1930	48
BERGSTRÖM, JOHAN, Vänersborg	1950	80
BERGSTRÖM, RAGNAR, Vänersborg	1942	80
BERGSTRÖM, REINHOLD, fd. Byråchef, Vänersborg	1914	80
BERNER, JONAS, Vänersborg	1969	82
BERNER, KARL-ÅKE, Bilförsäljare, Vänersborg	1942	79
BERNTSON, BERNT, F. stationsinspektör, Vänersborg	1916	82
*BERMAN, GÖSTA, Ämneslärare, Göteborg	1910	43
BERZÉN, SVEN, Platschef, Vänersborg	1926	84
*BIEL, GÖSTA, Direktör, Lerum	1911	46
BILLENGREN, LARS, Köpman, Vänersborg	1938	75
BIÖRKKVIST, CARL-MARTIN, f Krim.kommissarie, Vänersborg	1918	85
BJARNELL, KARL ERIK, Lantbrukare, Vänersborg	1918	83
BJERSTAF, LARS, Vänersborg	1940	76
BJÖRKMAN, LENNART, Sjukvårdsdirektör, Vänersborg	1923	65
BJÖRNBERG, HÅKAN, Fil.kand., Vänersborg	1954	77
*BJÖRNBERG, MAURITZ, Kamr., Vänersb. <i>Bisittare i styrelsen</i> ...	1927	54
*BJÖRNBERG, SVEN, Polisman, Vänersborg	1929	54
BJÖRNBERG, THOMAS, Civilingenjör, Vargön	1953	77
*BJÖRNDAHL, KARL-ERIK, Bokbinderimästare, Vänersborg	1926	60
BLIXT, BENGT, Maskinmästare, Uddevalla	1929	80
BLOMGREN, ERIK, Vänersborg	1973	83
*BLOMGREN, GUNNAR, Stenhuggarmästare, Vänersborg	1912	54
BLOMGREN, HANS, Stenhuggare, Vänersborg	1943	77
BLOMGREN, LARS, Fritidsassistent, Vänersborg	1941	77
BLOMGREN, MATS, Vänersborg	1960	77
BLOMGREN, SVEN, Professor, Vänersborg	1908	77
*BODÉN, SIGVARD, Ingenjör, Norsborg, <i>ständig medlem</i>	1923	55
*BODÉN, STIG, Ingenjör, Johanneshov <i>ständig medlem</i>	1914	55
BONDE, LEIF, Museitekniker, Vänersborg	1940	85
*BORG, EINAR, Handlande, Vänersborg	1906	48
*BRIGELIUS, GUNNAR, Direktör, Åsa	1919	54
BROCKNER, KURT, Skellefteå	1934	82

BROMS, KARL-ALFRED, Vänersborg	1912	86
BÜGLER, RONALD, Kamrer, Skövde	1928	74
BÄCKSTRÖM, BERTH, Åkeriägare, Vänersborg	1946	67
BÄCKSTRÖM, GUNNAR, Åkeriägare, Vänersborg	1932	67
BÄCKSTRÖM, EMIL, Studerande, Vänersborg	1976	85
CARLÉN, BENGT, Vargön	1947	83
CARLZÉN, YNGVE, fd. Befallningsman, Vänersborg	1902	70
CAPING, BENGT, Lagman, Vänersborg	1921	82
**CEDERGREN, GÖSTA, fd. Länsläkare, Linköping	1905	30
**CEDERGREN, RAGNAR, Disponent, Båstad	1907	30
*CEDERHOLM, ÅKE, Direktör, Uddevalla	1913	55
*CEGRELL, ELOF, Tjänsteman, Vänersborg	1916	49
CLAESSON, STIG, Försäljare, Vänersborg	1926	86
*DAFGÅRD, BENGT, Arbetsl. Trollhättan <i>ständig medlem</i>	1939	50
DAFGÅRD, GUNNAR, Direktör, Källby	1919	67
*DAFGÅRD, HENRY, fd. Köpman, Vänersborg	1903	53
*DAHL, LENNART, Bergsingenjör, Gävle	1924	48
*DAHLGREN, ARNE, Byrådirektör, Vänersborg	1918	55
DAHLGREN, LEIF, Banktjänsteman, Vänersborg	1945	85
*DAHLLÖF, AXEL, Affärschef, Göteborg	1911	55
DAHLLÖF, MATS, Vänersborg	1965	67
DAHLLÖF, OLOF, f.d. Byråing. Vänersborg	1918	83
DANIELSSON, HANS, Byggnadssnickare, Vänersborg	1918	75
DAVIDSSON, BENGT, Verkstadsmontör, Vänersborg	1957	71
DAVIDSSON, BILT, Bankkamrer, Vänersborg	1938	64
DETTOR, THURE, Direktör, Malmö	1912	79
DREVANDER, STIG, Ingenjör, Vänersborg	1928	73
EDNER, KNUT, Apotekare, V:a Frölunda	1910	78
EDNER, OLLE, fd. Chefsredaktör, Stockholm	1908	78
EDVARDSSON, GUNNAR, Överskötare, Vänersborg	1916	71
*EK, HARALD, Överstelöjtnant, Täby	1919	44
EK, CARL-GUSTAF, Civilingenjör Göteborg	1958	83
*EK, KNUT, Slöjdlärare, Vänersborg	1924	50
EK, LARS-ANDERS, Församlingsassistent, Lidköping	1954	83
*EKBLAD, BERTIL, Köpman, Trollhättan	1916	53
EKHOLM, GÖRAN, Försäljningschef, Vänersborg	1935	73
EKHOLM, PER-OLOF, Ingenjör, Vänersborg	1922	73
*EKHOLM, SVEN, Köpman, Vänersborg	1916	60
EKLUND, BO, Lagerchef, Vänersborg	1937	80
EKMANN, LARS, Tekniker, Vänersborg	1949	74
EKSTEDT, THOMAS, Lärare, Helsingborg	1951	65
EKSTRÖM, ARTHUR, L. fd. Advokat, Vänersborg	1908	77
EKSTRÖM, JOHAN, Vargön	1943	80
ELENSTIG, ELOF, Köpman, Vänersborg	1930	75
*ELFMAN, NILS-OLOF, Rektor, Bromma	1919	44

ELMQVIST, SÖREN, Byggnadssnickare, Vänersborg	1940	75
*EMANUELSSON, ERIC, Försäljare, Vänersborg	1916	51
EMANUELSSON, MIKAEL, Vänersborg	1966	80
ENGELIN, BENGT, Skara	1928	83
ENGLUND, CLAES, Ingenjör, Källby	1943	47
*ENGLUND, GUNNAR, Direktör, Djursholm	1913	42
ENGLUND, JAKOB, Göteborg <i>ständig medlem</i>	1981	82
ENGLUND, MAGNUS, Stud. Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1949	49
ENGLUND, NILS ERIK MAGNUS, Dyltabruk <i>ständig medlem</i> ...	1966	66
*ENGLUND, NILS TURE, Leg.läkare, Vänersborg	1939	47
ENGLUND, OSKAR, Källby <i>ständig medlem</i>	1983	83
ENGLUND, SAMUEL, Källby <i>ständig medlem</i>	1977	82
ENGLUND, TEODOR, Källby	1985	85
ENGSTRÖM, PER-ARNE, Försäljare, Vänersborg	1935	85
*ERICSON, ALLAN, Överpostiljon, Vänersborg	1913	55
ERICSSON, ANDERS, Tandl., Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1944	54
ERICSSON, ANDERS, Ingenjör, Vargön	1941	80
*ERICSSON, BROR, Bagaremästare, Vänersborg	1913	46
ERICSSON, ERIC, Rörmontör, Vänersborg	1904	77
*ERIKSSON, FILIP, Murare, Vänersborg	1912	46
ERICSSON, GUNNAR V., Portvakt, Vänersborg	1918	66
ERICSON, GÖRAN, Fritidschef, Vänersborg	1927	77
*ERICSSON, HENRY, Landstingsassistent, Habo	1909	55
ERICSSON, JOHAN FREDRIK, Vänersborg	1966	66
*ERICSSON, JOHN, Tandläkare, Vänersborg	1908	43
*ERICSSON, JOHN-OLOV, Tandläkare, Vänersborg <i>ständig medlem. Ersättare i styrelsen</i>	1939	54
ERICSON, JÖRGEN, Vänersborg	1964	80
*ERICSON, KARL, fd. Kommunalråd, Vänersborg	1896	60
ERICSON, LENNART, Adjunkt, Vänersborg	1940	85
ERIKSSON, PER OLOF, Inspektör, Vänersborg	1932	64
*ERIKSSON, ÅKE, Frisörmästare, Vänersborg	1921	58
ERLANDSSON, FILIP, fd. Hypoteksdirektör, Vänersborg	1909	78
ERLANDSSON, KURT, Ingenjör, Vänersborg	1925	70
FAGERSTEDT, ERIK, Bankdirektör, Vänersborg	1906	76
FAGERSTEDT, LARS, Kontorist, Vänersborg	1942	76
FAGERSTRÖM, ARNE, Montör, Vänersborg	1934	79
*FALK, HARRY, Åkeriägare, Vänersborg	1906	55
FALK, LEIF, Montör, Vänersborg	1935	83
FALK, ÅKE, Åkeriägare, Vänersborg	1942	66
FAST, GUNNAR, Major, Skövde	1948	83
FASTH, GÖSTA, Linjemäst., Vänersborg	1918	83
FAST, JOHN, Vänersborg	1913	83
FASTH, KENT-ERIC, Kalix	1955	83
FASTH, CONNY, Partille	1948	83

FASTH, SIXTEN, Fotograf, Vänersborg	1926	74
FERM, RUNE, Kriminalassistent, Vänersborg	1929	84
FLINK, BENGT, V Frölunda	1936	85
FOCK, EGON, Vänersborg	1923	86
FOCK, HENRY, Handlare, Vänersborg	1917	86
FOCK, KARL-GÖRAN, Stud., Göteborg	1953	77
FOCK, STIG, Verkstadsarbetare, Vänersborg	1915	75
FORSS, SVEN, Ingenjör, Mölndal	1916	69
FORSSANDER, LARS-ERIK, Bankdirektör, Billdal	1934	84
FREDMAN, MARTIN, Vänersborg	1970	83
FREDMAN, SUNE, Verkmästare, Vänersborg	1940	68
FREDRIKSSON, MATS, Direktör, Göteborg	1922	76
FRIBERG, ERIK, Tecknare, Trollhättan	1919	69
FRIBERG, KARL AXEL, Reservdelsman, Uddevalla	1923	69
FRIBERG, SVEN-OLOF, Sjukhusdirektör, Uddevalla	1916	71
FRIEDLÄNDER, KARL-GUSTAV, ämneslärare, Vänersborg	1920	81
FRISK, KENT, Postiljon, Vänersborg	1945	67
FRÄNDEGÅRD, BENGT-OLOF, Ingenjör, Vänersborg	1927	67
FRÄNDEGÅRD, PER ARNE, Förste rektor, Töreboda	1920	67
FRÄNDEGÅRD, SVEN AXEL, Byrådirektör, Huskvarna	1922	67
**FRÖBERG, GÖSTA, Apotekare, Vänersborg innehavare av gillets medalj (1974)	1896	24
*FURBO, SIXTEN, Avsynare, Vänersborg	1917	56
FÄLLING, HARRY, Televerksarbetare, Vänersborg	1939	71
**GADDE, NILS OLOF, Sporhandlare, Vänersborg	1915	34
*GALLE, KJELL, Möbelhandlare, Vänersborg	1911	51
GALLE, NILS, Köpman, Vänersborg	1918	67
GEDELL, RAGNAR, Rektor, Vänersborg	1917	80
*GEMVIK, OLOF, Direktör, Täby	1917	46
GILLBERG, GÖSTA, Köpman, Trollhättan	1918	66
GILLBERG, ROLF, Köpman, Vänersborg	1939	77
*GILLBERG, ÅKE, Förste expeditionsvakt, Vänersborg	1920	55
GRANAT, STELLAN, Antikvarie, Uddevalla	1948	77
GRANQVIST, ÅKE, Försäljare, Vänersborg	1939	67
*GRÖNBERG, MATTIAS, Civilingenjör, Bromma	1932	60
*GULZ, LENNART, Fil.mag., Vänersborg	1939	54
GULZ, TORBJÖRN, Studerande, Vänersborg	1965	82
*GUSTAFSSON, EDVARD, Stadsarkitekt, Ängelholm	1923	46
GUSTAFSSON, KENT, Mättningsbiträde, Vänersborg	1944	71
GUSTAFSSON, PAUL, Verkstadsägare, Vänersborg	1935	66
*GUSTAFSSON, SUNE, Bagaremästare, Vänersborg	1918	55
GUSTAFSSON, EVERT, Sjukvårdare, Vänersborg	1937	77
GUSTAVSSON, JOHN V., Postmästare, Vänersborg	1920	85
GYRULF, NILS, Direktör, Vänersborg	1919	82
GÖTHBERG, INGVAR, Servicerådgivare, Vänersborg	1932	64

HAGBERG, BENGT, Källarmästare, Ed	1919	65
HAGBERG, CARL-GÖRAN, Konstnär, Ed	1922	(66)74
**HAGBORG, ARNE, f.d. Möbelhandlare, Vänersborg	1908	30
HAGBORG, GÖRAN, Revisor, Vänersborg <i>ständig medlem</i> .		
<i>Ersättare i styrelsen</i>	1941	53
*HAGBORG, TORSTEN, Tj.man, Trollhättan <i>ständig medlem</i>	1931	52
HAGLIND, STURE, Gymnastikdirektör, Skövde	1946	68
HAGSTEDT, SVEN-OLOF, Vänersborg	1941	82
HALLBERG, WILLARD, Typograf, Vänersborg	1931	86
*HALLBERG, NILS, Ingenjör, Göteborg	1912	55
HALLINGBERG, OLOF, Tandläkare, Vänersborg	1915	66
*HALLONQVIST, UNO, Köpman, Trollhättan	1925	45
HALLQVIST, ANDERS, Veterinärassistent, Vänersborg	1945	76
HALLQVIST, ARNE, Adjunkt, Vänersborg	1917	67
HALLQVIST, KARL-ERIK, Vagarbetare, Vänersborg	1934	76
HALLQVIST, STEFAN, Vänersborg	1968	82
*HALLQVIST, TAGE, Med.lic., Vänersborg	1926	45
HALLQVIST, TOMAS, Lab.assistent, Vänersborg	1951	84
HAMMARSTEDT, JÖRGEN, Studerande, Vänersborg	1966	83
*HANSSON, BRYNOLF, Avsynare, Vänersborg	1924	52
HANSSON, CHRISTER, Rest.chef. Arvika <i>ständig medlem</i>	1942	57
HANSSON, LEIF, Mäklare, Bandhagen	1929	79
HANSSON, LENNART, Fastighetsmäklare, Vänersborg	1932	84
HARLITZ, ALVAR, Ingenjör, Vänersborg	1908	66
HARLITZ, GUNNAR, Sjöing., Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1940	64
HARLITZ, LENNART, Ingenjör, Vänersborg	1943	64
HASSELHOLM, CURT, Typograf, Vänersborg	1929	82
HASELLIND, KAJ, Ingenjör, Vargön	1945	76
HASSLUNG, LENNART, Herr, Vänersborg	1938	85
HASSLÖF, RUNE, Kungälv	1925	83
HEDBERG, FRANK, Vargön	1935	79
HEDÉN, LASSE, Ingenjör, Borås	1934	57
HEDQUIST, PER, Kansliskriv., Vänersborg	1943	76
HEDSTRÖM, ARVID, Elektriker, Vänersborg	1904	63
HEDSTRÖM, ERNST, f.Rektor, Vänersborg	1902	72
HELLMAN, ANDERS, Vänersborg	1955	73
**HELLMAN, EINAR, Glasmästare, Vänersborg	1906	29
HELLSTEN, CURT, fd. Lantbruksdirektör, Vänersborg	1916	86
HELLSTRÖM, ARNE, Köpman, Vänersborg	1930	64
HENRIKSSON, LARS ERIK, Vänersborg	1957	81
HERRMANN, GERHART, Tandtekniker, Lysekil	1931	82
HERTZ, ARNE, Ingenjör, Trollhättan	1939	79
HESELHOLDT, PER-ANDERS, Vänersborg, <i>ständig medlem</i> ...	1962	84
HESSLER, TORSTEN, Sjukskötare, Vänersborg	1929	82
HJELM, STIG, Reprofotograf, Vänersborg	1927	76

HOLM, LARS-ERIK, Vägtekniker, Vargön	1944	82
HOLMQVIST, EVERT, Vänersborg	1937	83
HORSTER, KNUT, Verkmästare, Vänersborg	1920	75
HURTIG, BENGT MAGNUS, Studerande, Vänersborg	1953	66
*HURTIG, ERNST-MAGNUS, Elektriker, Vänersborg	1923	53
HYGREN, ESKIL, Driftsingenjör, Vänersborg	1918	78
HÄGNEFORS, ERNST, Överstelöjtnant, Uddevalla	1921	77
HÖGBERG, PER, Direktör, Uddevalla	1922	64
HÖGBERG, STIG, Ingenjör, Onsala	1944	77
HÖGBERG, THURE, Kyrkovaktmästare, Vänersborg	1907	71
*HÖGZELL, LENNART, Företagsekonon, Nynäshamn	1934	61
IDEBERG, BERTIL, Platschef, Vänersborg	1941	74
*IDEBERG, GUNNAR, Aukt. revisor, Karlstad	1932	53
IDEBERG, TORE, Tandläkare, Vänersborg	1901	65
IVARSSON, KARL INGVAR, Ingenjör, Vänersborg	1941	85
JACOBSSON, ARNE, Personalkonsulent, Trollhättan	1920	70
JACOBSSON, EINAR, Uddevalla	1919	85
JACOBSSON, GERT, Mättningsförmän, Vänersborg	1939	70
JACOBSSON, MIKAEL, Vänersborg	1966	76
*JACOBSSON, NILS, Verkmästare, Vänersborg	1908	57
*JACOBSSON, ROLF, Redovisningskonsult, Vänersborg	1936	59
*JANSON, BENGT, Gruppchef, Vänersborg	1920	50
JANSON, LARS, Gymnastikdirektör, Falkenberg	1938	66
**JANSON, OLOV, Kamrer, Vänersborg, <i>Inneh. av gilletts medalj</i> (1975) <i>Gilletts hedersledamot</i>	1909	30
JANSSON, BERTIL, Vaktmästare, Vänersborg	1915	83
JANSSON, SIGBERT, Ingenjör, Spånga	1921	77
*JANSSON, SVEN, Vaktmästare, Vänersborg	1926	58
JARHED, GUNNAR, Banktjänsteman, Vargön	1947	78
JENGARD, AGNE, Herr, Vänersborg	1945	85
*JENNISCHE, BENGT, Överläkare, Vänersborg	1913	30
JENNISCHE, MATS, Agronom, Falun <i>ständig medlem</i>	1941	64
JENNISCHE, PER, Fil.dr. Uppsala <i>ständig medlem</i>	1943	64
JENNISCHE, ÅKE, Socionom, Julita, <i>ständig medlem</i>	1947	64
JOACHIMSSON, ERLING, Civilingenjör, Göteborg	1950	77
JOACHIMSSON, SVEN, fd. Överläkare, Vänersborg	1911	78
JOELSSON, LARS, Civilingenjör, Bromma, <i>ständig medlem</i>	1954	76
JOELSSON, RUNE, Driftverkm., Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1927	76
JOHANSSON, ALLAN, Bagarmästare, Vargön	1915	85
JOHANSSON, ANDERS, Vänersborg	1970	82
*JOHANSSON, ARNE, Förrädsarbetare, Vänersborg	1907	59
JOHANSSON, BO, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1959	76
JOHANSSON, CASPER, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1976	76
*JOHANSSON, EVERT, Transportledare, Vänersborg	1920	60
JOHANSSON, GERHARD, Studerande, Vänersborg	1970	80

JOHANSSON, GUNNAR, Konditor, Vänersborg	1933	66
JOHANSSON, GUNNAR, Boktryckare, Vänersborg	1946	66
JOHANSSON, GÖSTA, Kamrer, Vänersborg	1935	83
JOHANSSON, HARRY, Modellör, Kumla	1910	54
JOHANSSON, HELMER, Kommunalarbetare, Vänersborg	1925	82
JOHANSSON, HENRY, Bagare, Vänersborg	1921	73
*JOHANSSON, HUGO, Inspektör, Bromma	1908	44
JOHANSSON, INGEMAR, Konditor, Vänersborg	1928	65
*JOHANSSON, INGVAR, Byggnadssnickare, Vänersborg	1918	55
JOHANSSON, JAN, Åkeriägare, Vänersborg	1937	76
*JOHANSSON, JOHN, Åkeriägare, Vänersborg	1910	55
JOHANSSON, JOHN ERIK, Kommunalarbetare, Vänersborg	1923	66
*JOHANSSON, KARL-ERIK, Typograf, Vänersborg	1927	53
JOHANSSON, KARL-GUSTAF, Vänersborg	1937	86
*JOHANSSON, KJELL, Sjukvårdare, Vänersborg	1910	42
JOHANSSON, LARS, Byggnadssnickare, Vänersborg	1934	86
JOHANSSON, LARS GUNNAR, Vänersborg	1957	80
JOHANSSON, LEIF, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1962	76
JOHANSSON, LENNART, Byrådirektör, Vargön	1942	82
JOHANSSON, LENNART, Grävmaskinist, Vänersborg	1942	79
JOHANSSON, LENNART, Varvsägare, Grundsund	1936	86
JOHANSSON, MARTIN, Studerande, Vänersborg	1963	76
JOHANSSON, PONTUS, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1973	76
JOHANSSON, RICKARD, Studerande, Vänersborg	1966	80
*JOHANSSON, ROLAND, Byggnadssnickare, Vänersborg	1905	53
JOHANSSON, ROLF, Försäljningschef, Vänersborg	1930	65
JOHANSSON, RUNE, Reservdelsman, Vänersborg	1944	76
*JOHANSSON, SVEN, Telearbetare, Vänersborg	1937	59
JOHANSSON, THOMAS, Reservdelsman, Vänersborg	1957	76
JOHANSON, STURE, Redaktör, Farsta <i>innehavare av gillets medalj (1984)</i>	1923	57
JOHANSSON, FRANK, Ämneslärare, Vänersborg <i>ständig medlem</i> ..	1939	75
JONASSON, EVERT, Aukt. revisor, Göteborg	1917	78
JONSON GUNNAR, O., Göteborg	1931	82
*JONSSON, BENGT R., Professor, Solna	1930	54
*JONSSON, ERIK, Vänersborg	1920	46
*JONSSON, HELGE, Vänersborg	1912	45
JONSSON, HENRY, Förste poliskonstapel, Vänersborg	1914	66
JONSSON, LARS, Vänersborg	1960	63
*JONSSON, OLOF, Köpman, Vänersborg	1923	45
*JONSSON, SVEN, Vänersborg	1956	63
JONSSON, TAGE, 1:e Postiljon, Vänersborg	1918	80
JONSSON, ÖSTEN, Civilingenjör, Vällingby	1923	84
JOSEFSSON, GEORG, Möbelsnickare, Uddevalla	1916	82
JOSEFSSON, GUNNAR, Tjänsteman, Vänersborg	1931	65

*JOSEFSSON, HELGE, Vänersborg	1909	59
JOSEFSSON, LENNART, Kontorist, Vänersborg	1948	75
JOSEFSSON, PÄR, FREDERICK, Vargön	1972	85
JOSEFSSON, SVEN, Direktör, Eslöv	1933	65
JÄTBY, RUNE, Skorstensfejaremästare, Vänersborg	1931	76
JÄRPLER, LENNART, Vänersborg	1947	83
JÖNSSON, GUSTAF, Distr.chef, Vänersborg	1922	83
KANNESTEN, RUNE, Länsråd, Vänersborg	1919	82
KARLSSON, ARNE, Vårdare, Vänersborg	1929	75
KARLSSON, BERNY, Yrkeslärare, V. Frölunda	1941	80
*KARLSSON, BERTIL, Elinstallatör, Hägersten	1910	58
*CARLSSON, BERTIL, Metallarbetare, Vänersborg	1914	54
CARLSSON, BERTIL, Annonsskons, Vänersborg <i>ständig medlem</i> ..	1944	47
**CARLSSON, ELOF, fd. Direktör, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1904	30
CARLSSON, ERIC, Förrådsarbetare, Vänersborg	1915	75
KARLSSON, HADAR, Komm.råd, Vänersborg <i>innehavare av gilletts medalj (1980)</i>	1913	67
CARLSSON, HERBERT, Konstnär, Åre	1912	75
KARLSSON, HERMAN, Fotograf, Vänersborg	1942	84
*KARLSSON, HILDING, Bagare, Vänersborg	1911	51
CARLSSON, INGVAR, Överskötare, Vänersborg	1924	69
*CARLSSON, CARL-GUSTAF, Fabrikör, Vänersborg	1909	30
CARLSSON, CARL-OTTO, Instruktör, Vänersborg	1917	66
*CARLSSON, CARL-OTTO, Spedit., Göteborg <i>ständig medlem</i>	1939	47
CARLSSON, KENTH, Ingenjör, Vänersborg	1952	60
KARLSSON, KJELL-ANDERS, Typograf, Vänersborg	1958	82
*KARLSSON, CLAES, fd. Köpman, Vänersborg	1908	55
KARLSSON, LARS OLOF, Posttjänsteman, Trollhättan	1957	76
CARLSSON, LENNART, Pers.ass., Mölndal <i>ständig medlem</i>	1946	47
KARLSSON, PER AXEL, Verkst.montör, Vänersborg	1925	85
KARLSSON, STIG, Filialföreståndare, Smögen	1936	77
KARLSSON, SVEN, I:e postilj., Vänersborg	1926	85
CARLSSON, UNO, Åkeriägare, Vänersborg	1926	67
*CARLSSON, ÅKE, Vaktmästare, Vänersborg	1914	58
KEMPE, BO, Laboratorieassistent, Vänersborg	1948	75
KIHLSTRÖM, LARS GÖRAN, Banktjänsteman, Frändefors	1936	65
KIHLSTRÖM, PER, Köpman, Åkarp	1928	76
KJELLSSON, DAN, Verkmästare, Vänersborg	1941	74
KJELLSSON, UNO, Direktör, Vänersborg	1944	74
*CLAESSON, CARL-ERIC, Köpman, Vänersborg	1916	55
KNUTSSON, LEIF, Personaltjänsteman, Arvika	1934	64
*KORÉN, GÖSTA, Kamrer, Vänersborg	1908	53
*CORNELIUSSON, HJALMAR, Ingenjör, Bengtsfors	1898	60
KORSE, KARL-GERHARD, Fil.lic., Uppsala	1934	85
KORSE, YNGVE, Ingenjör, Vänersborg	1913	74

KUMLIN, JOHAN, Studerande, Vänersborg	1972	85
KUMLIN, KARL, Studerande, Vänersborg	1974	85
**CHRISTENSSON, CARL-OTTO, Inköpschef, V:a Frölunda	1912	33
KÄRVLING, ARNE, Redaktör, Vänersborg	1926	82
KÄRVLING, STEFAN, Adjunkt, Vänersborg	1954	85
KÄRVLING, URBAN, Plan.sekreterare, Herrljunga	1957	85
LARSSON, ALF, Montör, Brämhult	1939	77
LARSSON, ANDERS, Märsta <i>ständig medlem</i>	1963	63
LARSSON, BERTIL, Kock, Uddevalla	1945	80
LARSSON, BERTIL, Sjöman, Vänersborg	1942	81
LARSSON, FRANK, Sjukvårdare, Vänersborg	1910	64
*LARSSON, GÖSTA, Civilingenjör, Lyckeby <i>ständig medlem</i>	1936	55
LARSSON, GÖTE, Posttjänsteman, Göteborg	1944	66
*LARSSON, HARRY, Bilmekaniker, Vänersborg	1913	54
LARSSON, HENRY, Rektor, Vänersborg	1907	76
LARSSON, HERBERT, Riksdagsman, Vänersborg	1909	66
LARSSON, JOHAN, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1966	66
LARSSON, LARS, Kamrer, Hisings-Backa	1943	68
LARSSON, LARS, Elektriker, Trollhättan	1914	74
LARSSON, LEIF, Vänersborg	1934	80
*LARSSON, ROLF, Underinspek., Skärholmen <i>ständig medlem</i>	1924	56
*LARSSON, STIG, Direktör, Vänersborg <i>Andre ålderman</i>	1935	57
LARSSON, STIG OVE, V. Montör, Vänersborg	1937	83
LARSSON, SVEN, Butiksbiträde, Vänersborg	1929	70
LARSSON, SVEN, Mejerist, Vänersborg	1914	75
LARSSON, YNGVE, Montör, Vänersborg	1927	77
LARSSON, ÅKE, Svarvare, Vänersborg	1944	77
LAURELL, BO, Lagerchef, Kode	1935	79
LAURELL, GUNNAR, Ingenjör, Vänersborg	1920	85
*LAURELL, JOHNNY, Tidskrivare, Vänersborg	1908	46
LIND, HÅKAN, Jur.kand., Vänersborg, krönikör	1948	54
LIND, JESPER, Vänersborg	1975	83
LIND, LARS, Civilingenjör, Floda	1944	50
*LINDH, LENNART, Posttjänsteman, Vänersborg	1930	57
*LIND, OLOV, Civilingenjör, Kristianstad	1920	45
*LIND, SVEN, fd. Disponent, Vänersborg <i>Innehavare av gilletts medalj (1976) 1:e ålderman</i>	1913	40
LINDBERG, ANDERS, Adjunkt, Vänersborg	1938	66
LINDBERG, BENGT ARNE, Verkstadsarbetare, Vargön	1949	66
LINDBERG, BERTIL, Verkstadsarbetare, Vänersborg	1918	62
*LINDBERG, GEORG, fd. Organisationschef, Malmö	1899	47
*LINDBERG, INGE, Expeditionsförmän, Vänersborg	1921	60
LINDBERG, JAN, Eltekniker, Varberg	1954	83
LINDBERG, CARL-AXEL, Ingenjör, Onsala	1944	65
LINDÉN, ARNE, Ingenjör, Halmstad	1939	86

LINDÉN, LARS, Civiling., Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1954	75
LINDÉN, ROLF, Ingenjör, Skärholmen <i>ständig medlem</i>	1927	62
LINDGREN, ARVID, Vänersborg	1985	85
*LINDGREN, FOLKE, Fabrikör, Vänersborg	1914	54
*LINDGREN, GÖSTA, fd. Byggnadssnickare, Örebro	1903	55
LINDGREN, KARL ENAR, Försäljningschef, Vänersborg	1921	65
LINDGREN, SIXTEN, Disponent, Vänersborg	1914	77
LINDHÉ, RUNE, Representant, Vänersborg	1923	77
LINDQVIST, ARNE, Filare, Vänersborg	1921	(57)74
LINDQVIST, ARNE, Tjänsteman, Vänersborg	1932	76
*LINDQVIST, HÅKAN, Kyrkoherden, Kungälv	1914	37
**LINDQVIST, ROLF, Länsråd, Karlstad	1911	35
**LINDSTRÖM, ALLAN, Lektor, Lerum	1908	30
LINDSTRÖM, LENNART, Rektor, Sandviken	1918	63
*LINNARSSON, NILS, Posttjänsteman, Hisings-Backa	1912	55
LISS, PER ARNE, Vänersborg	1940	67
LISTAD, KENT ROGER, Köpman, Vänersborg	1949	75
LJUNGSTRÖMER, KNUT, Glasmästare, Vänersborg	1919	81
*LUDWIGSSON, EVERT, Verkst.-föreståndare, Vänersborg	1913	55
LUNDBLAD, LARS, Leg. läkare, Lidingö	1947	85
**LUNDBLAD, OLOF, Jaktvårdskonsulent, Vänersborg	1907	28
LUNDBORG, BO, Operasångare, Handen	1932	66
LUNDBORG, ERIC, Försäljare, Göteborg <i>ständig medlem</i>	1957	66
*LUNDBORG, EVERT, Köpm. Vänersborg <i>bisittare i styrelsen</i> <i>Gillevård, innehavare av gilletts medalj (1983)</i>	1921	42
LUNDBORG, HÅKAN, Vänersborg	1956	73
LUNDBORG, JAN, Vänersborg	1952	73
*LUNDBORG, STEN, Köpman, Vänersborg	1925	42
LUNDBÄCK, BENGT, Dialystekniker, Brålanda	1941	67
LUNDBÄCK, JONAS, Brålanda	1975	80
*LUNDGREN, ARVID, Sektionschef, Enskede	1912	49
*LUNDGREN, SUNE, Rektor, Malaga, Spanien	1913	53
LUNDIN, GUNNAR, Direktör, Vänersborg	1907	69
*LUNDIN, GUNNAR, Köpman, Vänersborg	1921	52
*LUNDIN, IVAR, Avsynare, Vänersborg	1919	52
LUNDIN, JAN, Vänersborg	1936	69
LUNDIN, PER, Affärsbiträde, Vänersborg	1953	55
LUNDVIK MAGNUSSON, ULF, Tandläkare, Källby	1926	64
LÅNG, BÖRJE, Socialassistent, Trollhättan	1933	76
LÅNG, KENT, Bankkamrer, Vargön	1940	80
LÅNG, STIG-ARNE, Norrköping	1953	85
LÖNNEHAG, HENRY, f.d. krim.kommissarie, Vänersborg	1918	84
*MAGNUSSON, ARNE, Direktör, Göteborg	1913	49
MAGNUSSON, DICK, Vänersborg	1943	72
*MAGNUSSON, GUNNAR, Ingenjör, Täby	1914	58

MAGNUSSON, CARL-AXEL, Direktör, Uddevalla	1937	65
MAGNUSSON, NILS, Folkskollärare, Ljungskile	1940	65
MALCOLM, KARL-ERIK, Redaktör, Vänersborg	1928	80
MARKLUND, BERTIL, Överläkare, Vänersborg	1945	80
MATUSCHEK, CARL, Frisör, Vänersborg	1917	84
MELIN, GEORG, Försäljningschef, Vänersborg	1922	70
MELLQVIST, GÖSTA, Åkeriägare, Vänersborg	1927	81
*MILLING, TAGE, Försäljningschef, Linghem	1931	58
*MILLING, THORE, Flygtekniker, Vänersborg	1924	52
MJÖRNESTÅL, GÖTE, Vaktkonstapel, Vänersborg	1914	68
MJÖRNESTÅL, THOMAS, Ingenjör, Mellerud	1947	85
*MOBERG, ERIK, Köpman, Vänersborg	1919	55
MOLLBERG, PER-OLOF, Kommunalarbetare, Vänersborg	1919	77
*MOLLBERG, RUNE, Annonsskonsulent, Vänersborg	1925	54
MOLNIT, PER, Arkitekt, Vänersborg	1919	75
MOSSBERG, BERTIL, Herr, Uddevalla	1937	85
MOSSBERG, ERIK, F.länshälsövärdskonsulent, Vänersborg	1915	82
MÅNGBERG, CARL ERIK, Underinspektör, Hallsberg	1923	66
*NAGLUM, GUNNAR, Socionom, Paris	1912	60
NIKLASSON, HANS, Vänersborg	1966	85
NIKLASSON, JAN, Vänersborg	1964	83
*NIKLASSON, MATS, Kriminalinspektör, Vänersborg	1925	56
NILSSON, BO, Bankkamrer, Hisings-Backa	1944	83
*NILSSON, GUSTAV, Lantbrukare, Vänersborg	1924	50
NILSSON, HOLGER, Hantv.förest. Vänersborg	1913	83
NILSSON, CARL-ERIC, Droskägare, Vänersborg	1920	66
NILSSON, LARS, Löjtnant, Uddevalla	1957	74
NILSSON, PER-AXEL, Överskötare, Vänersborg	1923	78
NILSSON, PER GUNNAR fd. Linjemästare, Värnamo	1904	66
NILSSON, PER GÖSTA, Bokbindaremästare, Värnamo	1925	80
*NILSSON, RAGNAR, Köpman, Vänersborg	1908	41
*NILSSON, SUNE, Brunnsbörare, Vänersborg	1923	58
NISSEN, HARALD, fd. Lektor, Vänersborg	1910	66
NISSEN, PETER, Antikvarie, Vänersborg	1947	81
NORDFELDT, JAN ERIK, Ingenjör, Märsta	1949	50
*NORDFELDT, JOHN, Ingenjör, Falun	1921	43
*NORDGREN, ALLER, Typograf, Vänersborg	1909	53
NORDGREN, KENT ALLER, Ingenjör, Vänersborg	1937	81
NORDQVIST, YNGVE, Direktör, Ulricehamn	1930	77
NYMARK, IVAN, Vänersborg	1928	85
*NYSTRÖM, KARL FREDRIK, Ingenjör, Vänersborg	1928	58
ODELIUS, ERIK, Snickare, Vänersborg	1934	79
ODELIUS, SVEN ERIK, Vänersborg	1957	79
OHLSSON, SVEN, Herr, Vänersborg	1919	85
OHLSSON, TAGE, Tegelmästare, Hallsberg	1913	79

OLSSON, ALLER, Sjukvårdare, Vänersborg	1909	67
*OLSSON, BERTIL, Vaktmästare, Vänersborg	1921	60
OLSSON, EINAR, Kassör, Vänersborg	1900	(42)74
*OLSSON, FOLKE, Tekniker, Vänersborg	1929	48
OLSSON, GUSTAF, Tekn.lärare, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1918	72
OLSSON, JAN, Inredningssnickare, Vänersborg	1955	72
OLSSON, JAN-OLOF, Vänersborg	1948	82
OLSSON, CHRISTER, V. Montör, Vänersborg	1956	83
OLSSON, LARS, Rörmontör, Vänersborg	1935	75
OLSSON, LENNART, Ingenjör, Vänersborg	1928	78
OLSSON, ROLF, Företagsekonom, Vänersborg	1949	72
OLSSON, STIG, Väktare, Vänersborg	1930	79
*OLSSON, TORVALD, Major, Uddevalla	1915	55
OLSSON, ÅKE, Köpman, Vänersborg	1945	83
OLZON, AXEL, Överläkare, Vänersborg	1919	74
PALM, STIG-LENNART, Ingenjör, Linköping	1930	82
PALMSTRÖM, ALLAN, Lärare, V:a Frölunda <i>ständig medlem</i> ...	1933	76
*PALMSTRÖM, HERBERT, Cementgjutare, Vänersborg	1902	53
*PALMSTRÖM, NILS, Fabrikör, Vänersborg <i> innehavare av gillet</i> <i>medalj (1980)</i>	1910	52
PALMSTRÖM, UNO, Journalist, Stockholm <i>ständig medlem</i>	1947	76
PATRIKSSON, ANDERS, Herr, Vargön	1960	85
PATRIKSSON, HENRIK, Studerande, Vänersborg	1965	85
PATRIKSSON, JÖRGEN, Fabrikör, V:a Frölunda	1942	76
PATRIKSSON, MAGNUS, Studerande, Vänersborg	1965	85
PATRIKSSON, RUNE, Köpman, Vänersborg	1937	65
*PAULSSON, ELMER, Musiklärare, Vänersborg	1909	54
PERSSON, KAJ, Lagerchef, Vänersborg	1923	76
PERSSON, SVEN-OLOF, Instruktör, Vänersborg	1925	77
PERSSON, THORE, 1:e byråsekr. Vänersborg	1919	70
PETERSON, EDGAR, Vänersborg	1919	80
PETERSON, CHRISTER, Kommunalarbetare, Vargön	1943	71
PETERSSON, OLOF, Montör, Vänersborg	1923	77
PETERSON, SVEN GUNNAR, Polisman, Vänersborg	1925	81
PETTERSSON, ALLAN, Konditor, Falköping	1937	86
*PETTERSSON, OSCAR, Ingenjör, Billdal	1914	59
*POUCETTE, CARL ERIC, Godsägare, Vinninga	1914	51
*PÅRUD, NILS, Universitetslektor, Umeå <i>ständig medlem</i> <i> innehavare av gillet</i> <i>medalj (1980)</i>	1923	52
RAHM, GUNNAR, Apotekare, Askim	1929	66
*RAHM, HARRY, Överskötare, Vänersborg	1914	55
RAMNEMYR, BJÖRN, Mätningstekniker, Vänersborg	1943	72
*RANER, LENNART, Köpman, Uddevalla	1919	53
RANER, STEN ERIK, Leg.läkare, Göteborg	1947	69
*RAPP, HÅKON, Köpman, Vänersborg	1933	60

*RHAPP, NILS, Frisörmästare, Vänersborg	1913	51
REHMAN, TOR, Hårdsskrivare, Vänersborg	1905	66
REINHOLDSSON, PETER, LENNART, Studerande, Vänersborg ..	1967	82
*ROSÉN, GUNNAR, Ingenjör, Vänersborg	1923	55
ROSÉN, UNO, Civ. ing. Kungälv	1908	83
ROSENGREN, KARL-ERIC, Ingenjör, Vänersborg	1938	71
**ROSLIN, HENRY, Köpman, Trollhättan	1906	31
ROSLIN, LENNART, Ingenjör, Trollhättan	1945	79
ROSLIND, LARS-GÖRAN, Opt, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1946	58
*ROSLIND, SVEN-GUNNAR, Opt. Mellerud, <i>ständig medlem</i>	1940	58
RUDBERG, STIG, Professor, Lund	1920	76
RUDSTRÖM, GUNNAR, Konstnär, Vänersborg	1916	79
RUSSBERG, LEIF, Kriminalinsp. Vänersborg	1937	84
*RUTGERSSON, CHARLES, fd. Förman, Vänersborg	1903	43
RYDHOLM, YNGVE, arkivchef, Vaxholm	1920	84
RUDSTRÖM, LARS, Traf.plan., Vänersborg	1957	85
*RYDING, ÅKE, Målaremästare, Vänersborg	1920	53
RÅDBERG, JAN ERIK, f.vattenrättsingenjör, Vänersborg	1910	84
SALÉN, LENNART, Dir. Vänersborg	1936	83
SAHLIN, EDGAR, F.handl., Vänersborg	1910	86
SAHLIN, PER-ANDERS, Fil.kand., Enskede	1945	50
*SAHLIN, STEN, fd. Direktör, Vänersborg <i>Bisittare,</i> <i>innehavare av gilletts medalj (1975)</i>	1913	36
SALANDER, HÅKAN, Doktor, Göteborg	1939	85
SALONEN, LARS, Tandläkare, Vänersborg	1948	81
SALONEN, VÄINÖ, Snickarmästare, Vänersborg	1911	85
SAND, NILS, OLOF, Köpman, Vänersborg	1933	76
**SANDBERG, NILS, Biblioteksråd, Göteborg	1911	34
SANDELMARK, EINAR, Avdelningschef, Vargön	1910	78
SANDSTEDT, GUSTAF ADOLF, Kyrkoherde, Vänersborg	1909	62
SANDSTRÖM, LENNART, Advokat, Vänersborg	1923	81
SCHELIN, HERBERT, Ingenjör, Uddevalla	1907	75
SCHÖNDELL, BENGT, Produktionschef, Uddevalla	1923	77
SIGURDSSON, SVEN, Skadeinspektör, Hisings-Backa	1925	82
SILJEVALL, FOLKE, Försäljare, Trollhättan	1925	74
SILJEVALL, VALDO, Ingenjör, Lilla Edet	1924	74
SJÖÖ, INGVAR, Säkerhetschef, Trollhättan	1930	84
SJÖÖ, CARL-GÖRAN, Snickare, Grästorp	1957	76
SJÖÖ, LEIF, Ingenjör, Göteborg	1932	76
SJÖÖ, STIG, Ingenjör, Göteborg	1918	69
SJÖBERG, LEIF, Göteborg	1922	79
SJÖGREN, GUNNAR, Fil.dr., Göteborg	1908	85
*SJÖLING, LARS-GÖSTA, Köpman, Vänersborg	1926	52
*SJÖSTAD, OLOF, Elektriker, Vänersborg	1933	52
SJÖSTAD, LEIF, Elektriker, Vänersborg	1958	81

SJÖSTAD, LENNART, Ingenjör, Vänersborg	1956	81
SJÖSTRAND, CHRISTER, Civilingenjör, Hisings-Backa	1943	79
*SJÖSTRAND, ERNST, Sjukvårdare, Vänersborg	1917	58
SJÖSTRÖM, BENGT-OLOF, Köpman, Vänersborg	1922	65
SJÖSTRÖM, JAN, Köpman, Vänersborg	1930	77
*SKAGSTEDT, MELKER, fd. Byrådir., Vällingby	1914	45
SKOOGH, FRANK, Hälsingborg	1926	80
SKOOGH, GUNNAR, Byggmästare, Vänersborg	1937	69
*SKOOGH, LARS-OLOF, Trafikmästare, Vänersborg	1925	58
SKOGLUND, ANDERS, Trollhättan	1953	83
SKÖLDEBORG, KARL-AXEL, Billackerare, Vänersborg	1927	62
SMITH, BJÖRN, Överläkare, Vänersborg	1932	83
*SOHLBERG, ALLAN, Köpman, Vänersborg	1918	50
SPETZ, PER-GÖRAN, Verkmästare, Vänersborg	1925	70
STALFORS, TOMAS, Vänersborg	1948	83
STENBERG, ARNE, Vänersborg	1933	82
STENBERG, RAGNAR, Försäljare, Vänersborg	1916	67
STENSTRÖM, BERNT, Direktör, Falkenberg	1908	71
STENSTRÖM, GÖRAN, Pol.mag., Göteborg	1939	74
**STENSTRÖM, LARS, 1:ste Länsassistent, Vänersborg	1905	30
STENSTRÖM, ROLF, TV-tekniker, Vänersborg	1937	76
*STERNER, NILS, Direktör, Farm.lic., Malmö	1922	41
*STERNER, SVEN-AXEL, Taxeringsdir. Vänersborg	1923	47
STJERNDAHL, HARALD, Agronom, Vänersborg	1915	81
STRAND, ROLAND, Trollhättan	1908	77
STRANDBERG, BERTIL, Köpman, Uddevalla	1921	75
STRANDBERG, CARL-ERIC, Distriktschef, Vänersborg	1931	75
STRIVE, STAFFAN, Studerande, Vänersborg	1960	85
STRÖM, PER, Kommunalråd, Motala	1920	76
STRÖM, RAGNAR, Civilingenjör, Rönninge	1939	82
STRÖM, SÖREN, Redaktör, Vänersborg	1934	67
STÅLHEIM, IVAN, Representant, Vänersborg	1927	83
STÅLHEIM, RUNE, Direktör, Trollhättan	1925	80
SULTAN, JAN, Verkmästare, Vänersborg	1934	84
SUNDELIUS, BJÖRN, Mellerud	1940	82
SUNDELIUS, CLAS, Ingenjör, Vänersborg	1936	75
SUNNERDAHL, HANS, Herr, Vänersborg	1942	85
SUNNERDAHL, SVEN-OLOF, Reparatör, Vänersborg	1938	79
*SUNNERDAHL, VILGOT, 1:ste Mätare, Vänersborg	1908	51
*SWAHN, EVERT, Sjukvårdare, Vänersborg	1909	55
SVANBERG, GÖSTA, Civilekonom, Vänersborg	1924	84
SVANBERG, HENRIK, Studerande, Vänersborg	1966	84
SVANBERG, KONRAD, Assistent, Vänersborg	1923	72
SVANBERG, MARTIN, Studerande, Vänersborg	1962	84
SVANBERG, PER-OLOF, El.ingenjör, Vänersborg	1952	85

SVANBERG, PER OLOF, Målarmästare, Vänersborg	1937	79
SVANBERG, SÖREN, El.montör, Vänersborg	1946	85
SWARÉN, BENGT, Kontraktsprost, Vänersborg	1904	73
SWARÉN, STEN, f.d. Landstingsdirektör, Vänersborg	1906	70
*SVENSSON, ALF, Direktör, Vänersborg	1923	48
SVENSSON, ANDERS, Doktor, Linköping	1944	79
*SVENSSON, ARNE, Elektriker, Vänersborg	1916	43
SVENSSON, BENGT, Representant, Vänersborg	1932	64
SVENSSON, EVERT, Vällingby	1916	86
*SVENSSON, GÖSTA, Överingenjör, Vänersborg	1912	42
SVENSSON, JOHAN, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1975	76
**SVENSSON, LARS, Dövlärare, Vänersborg	1910	36
SVENSSON, LARS, Civilingenjör, Norrköping	1950	76
SVENSSON, LARS-GUNNAR, Vänersborg	1952	80
SVENSSON, LENNART, Vänersborg	1952	80
SVENSSON, OLLE, Vänersborg	1920	80
SVENSSON, PER, Fritidsledare, Vänersborg	1953	63
SVENSSON, PETER, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1972	72
**SVÄRD, TAGE, Helsingborg	1910	35
*SVÄRD, YNGVE, Eldare, Skärhamn	1916	42
**von SYDOW, DANIEL, Överstelöjtnant, Täby	1909	30
SÖDERBOM, LARS-ÅKE, Målare, Vänersborg	1954	81
SÖDERHOLM, KARL-GUSTAF, Ombudsman, Vetlanda	1939	85
*SÖDERSTRÖM, BERTIL, Fastighetsförvaltare, Vänersborg	1902	49
SÖDERSTRÖM, LEIF, Vargön	1960	84
SÖDERSTRÖM, STIG, 1:e postiljon, Vänersborg	1940	83
SÖDERSTRÖM, SVEN, Postmästare, Vänersborg	1933	83
SÖDERSTRÖM, PER ARNE, Kamrer, Vänersborg	1933	66
SÖLVELING, INGOLF, Skogsmästare, Varberg	1922	82
*TAUBE, EDVARD, Greve, Länsombudsman, Ljungskile	1916	46
**TAUBE, FREDRIK, Greve, Kommendör, Lidingö <i>ständig medlem</i> ..	1909	35
TENGBERG, MAGNUS, Vänersborg	1971	86
TENGBERG, GUNNAR, Vänersborg	1944	69
*THERNQUIST, KJELL, Revisor, Vänersborg <i>Kassafogde</i>	1939	50
**THERNQUIST, OLE, fd. Handelsträdg.mäst., Vänersborg. <i>Innehavare av gillet's medalj (1976)</i>	1911	30
*THUNBERG, GUNNAR, Föreståndare, Vänersborg	1922	55
THUNBERG, SVEN, Kommunalarbetare, Vänersborg	1935	79
*THUNBLAD, ARNE, Vaktmästare, Vänersborg	1915	55
*TIBBLIN, ARNE, Posttjänsteman, Vänersborg	1925	51
*TIBBLIN, BERT, Direktör, Främmestad	1930	61
*TIBBLIN, LENNART, Arbetsledare, Alingsås	1935	61
TIBBLIN, RONNY, Verkstadsarbetare, Vänersborg	1954	76
*TIDSTRAND, ERIK, Murare, Vänersborg	1907	53
TIDSTRAND, HARRY, Bankkamrer, Vänersborg	1909	69

TIDSTRAND, LENNART, Kamrer, Alingsås	1936	76
TINGDAHL, LENNART, Överstelöjtnant, Skövde	—	85
THORNELL, NILS, Bandirektör, Vänersborg	1924	80
THUFVESSON, ALLAN, Servicechef, Vänersborg	1922	83
THUFVESSON, ANDERS, Studerande, Vänersborg	1963	82
TORNBERG, LARS, Representant, Vänersborg	1934	75
TORNBERG, PETER, Vänersborg	1973	75
*TRÄDEGÅRD, JAN-ERIC, Blomsterdekoratör, Vänersborg	1937	52
**TULLBERG, INGE, Avd.chef, Bromma <i>ständig medlem</i>	1905	18
**TUNQVIST, TORSTEN, Lektor, Bromma	1907	29
TURTELL, LARS, Byggnadsingenjör, Vänersborg	1942	80
TVIKSTA, INGEMAR, Herr, Vänersborg	1933	85
UGGLA, ERIK T:SON, Kammarherre, Vänersborg	1906	70
ULVEGÅRDE, DAG, Pol.mag., Kullavik	1941	69
ULLGREN, SIXTEN, Konstruktionschef, Göteborg	1919	75
WADELL, LEIF, Köpman, Göteborg	1940	83
WADMAN, DAG, Banktjänsteman, Vänersborg	1949	80
WADMAN, INGWAR, 1:e byråsekreterare, Vänersborg	1920	69
WAHLIN, BJÖRN, Distr.överläk. Vänersborg	1942	85
*WAHLIN, CARL-VIKING, Köpman, Vänersborg <i>Gilleskrivare</i> ...	1932	51
WAHLIN, JACOB, Vänersborg	1960	71
WALLIN, ROLAND, Målare, Vänersborg	1930	82
WAHLIN, TORKEL, Docent, Vänersborg	1943	85
WASSÉN, LENNART, Ekonom, Halmstad	1933	75
WASSENIUS, SVEN, Tandläkare, Vänersborg	1927	77
*WEDELFORS, GUNNAR, Civilingenjör, Göteborg	1904	53
WEDHAM, SVEN-ERIC, fd. Brandchef, Vänersborg	1913	78
WEGRAEUS, BJÖRN, Stud., Vänersborg	1969	82
WEGRAEUS, ERIK, Länsantikvarie, Vänersborg	1940	83
WEGRAEUS, FREDRIK, Stud., Vänersborg	1965	82
*WEINSTOCK, ERLING, Direktör, Farsta	1916	42
WEISS, ANDERS, 1:e Byråsekreterare, Kvissleby	1940	66
*WELANDER, GÖSTA, Bitr. Länspolismästare, Järfälla	1935	61
*WELANDER, STEN, Kronofogde, Trollhättan	1939	61
WELÉN, LARS, Studerande, Vänersborg	1965	73
WELÉN, PER, Studerande, Vänersborg	1960	73
WENNBERG, LENNART, Centerlesslipare, Vänersborg	1951	75
WENNBERG, YNGVE, Telearbetare, Vänersborg	1934	79
WENNERBERG, HENRIK, Vargön	1948	85
WENNERBERG, LARS, Advokat, Vänersborg	1921	85
WENNERHOLM, IVAR, F.lasarettsläkare, Vänersborg	1898	82
WENNHAGE, PER, Studerande, Vänersborg	1966	80
WENNHAGE, ÅKE, Revisor, Vänersborg	1923	80
*WERNER, ARNE, 1:e Hantverkare, Vänersborg	1912	58
*WERNER, BENGT, Ingenjör, Vänersborg	1925	60

WERNER, BENGT, Ingenjör, Vänersborg	1935	86
WERNER, BO, Vårdare, Vänersborg	1936	72
WERNER, LARS, Studerande, Vänersborg	1956	77
WERNER, SVEN, Civilingenjör, Västra Frölunda	1952	77
*WERNER, TORSTEN, Uppsyningsman, Vargön	1908	54
*VESSBY, SIGVARD, Linjearbetare, Vänersborg	1917	52
VESSBY, SVEN-OVE, Fastighetsskötare, Frändefors	1944	84
WESTERBERG, BERTIL, Malmö	1917	76
WESTERBERG, BO, Ingenjör, Vänersborg	1940	76
WESTERBERG, LARS, Brandmästare, Vargön	1928	81
WESTERBERG, PER-OLOF, Chaufför, Vänersborg	1923	77
VESTERLUND, STIG, Produktionschef, Vänersborg	1915	77
WESTERLUND, ÅKE, Kamrer, Trollhättan	1950	80
WESTHALL, HÅKAN, Kronofogde, Vänersborg	1938	74
WESTHALL, SVEN, Ingenjör, Vänersborg	1945	75
**WETTERLUNDH, SUNE, Verkst.direktör, Malmö	1904	28
*WIDQVIST, LARS-OLOF, Kontrollant, Vänersborg	1919	58
WIDQVIST, STEFAN, Ämneslärare, Karlstad	1948	83
WIDQVIST, ULF-GÖRAN, Utbildn.konsulent, Stockholm	1943	83
WIKNER, ALFRED, New York	1899	66
*WIKNER, KARL-WILHELM, Prakt.läkare, Åsbro	1903	59
*WILHELMSSON, BERTIL, Radiomontör, Vällingby	1924	51
WULF, ERIK, Civilekonom, Lerum	1950	63
WULF, KURT, Direktör, Vänersborg	1903	63
*WÄRNE, ORVAR, Kontorist, Trollhättan	1928	53
YBRING, ELOF, Täby	1916	83
ZETTERBERG, KARL-GUSTAV, Servicemontör, Vänersborg	1917	64
ZETTERBERG, SVEN OLOF, Vänersborg	1950	64
*ÅBERG, BERTIL, fd. Brukstjänsteman, Vargön	1900	55
*ÅBERG, FOLKE, Lagerchef, Vänersborg	1920	55
ÅBERG, GERT-OLOF, Byggnadssnickare, Vänersborg	1958	74
ÅBERG, GUNNAR, Assistent, Vänersborg	1930	75
ÅBERG, JOHAN, Karlstad	1966	84
* ÅBERG, SVEN OLOF, Tjänsteman, Vänersborg	1923	61
ÅGREN, TORSTEN, Brukstjänsteman, Vänersborg	1903	69
*ÅKESSON, NILS-ERIK, Överstelöjtnant, Halmstad	1922	46
*ÅSTRÖM, HELGE, fd. Poliskommissarie, Vänersborg	1902	42
ÄNGERMARK, WILHELM, Antikvarie, Uddevalla	1924	85
ÖSTERHOLM, LAGE, Ingenjör, Vänersborg	1933	72
ÖSTLING, HARRY, Verkstadsarbetare, Vänersborg	1920	74

Antal medlemmar: 829

* tilldelad 25-årsstecknet.

** tilldelad 50-årsstecknet.

För att underlätta arbetet med medlemsförteckningen ombedes gillebröderna att till Gillet anmäla ev. ändring av adress, titel, m.m. under adress

**Vänersborgs Söners Gille
Göran Hagborg, Södergatan 2 A
462 00 Vänersborg**

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLE 1986

Styrelse

LIND, SVEN, *Disponent, Förste Älderman*, 1980 (1966)
LARSSON, STIG, *Direktör, Andre Älderman* 1985 (1974)
WAHLIN, CARL-VIKING, *Banktjm. Gilleskrivare* 1985 (1972)
THERNQUIST, KJELL, *Revisor, Kassafogde* (1974)
LUNDBORG, EVERT, *Köpman, Bisittare* 1968. (1968) *Gillevård*
SAHLIN, STEN, *f.d. Direktör, Bisittare* 1985 (1962)
BJÖRNBERG, MAURITZ, *Kamrer, Bisittare*, 1980 (1980)
HAGBORG, GÖRAN, *Revisor, Ersättare*, 1980
ERICSSON, JOHN-OLOV, *Tandläkare, Ersättare*, 1980

Beredningsnämnd

GILLESKRIVAREN
LUNDBORG, EVERT, *Köpman*,
ERICSSON, JOHN-OLOV, *Tandläkare*.
HAGBORG, GÖRAN, *Revisor*.
SKOOGH, GUNNAR, *Byggmästare*.
AHLIN, GÖRAN, *Ingenjör*.
BERGER, GUNNAR, *Ingenjör*.

Årsskriftsnämnd

LIND, SVEN, *f.d. Disponent*.
SAHLIN, STEN, *f.d. Direktör*.
WAHLIN, CARL-VIKING, *Köpman*.
THERNQUIST, OLE, *fd. Handelsträdgårdsmästare*.
LIND, HÅKAN, *Jur.kand*.

Räkenskapsgranskare

GILLBERG, ÅKE, *Förste expeditionsvakt*.
NIKLASSON, MATS, *Kriminalinspektör*
SALONEN, LARS, *Tandläkare, Ersättare*

STIFTELSEN VÄNERSBORGS SÖNERS GILLES ÅLDERDOMSHEM 1986

Stiftelsens styrelse överensstämmer med gillet, men styrelsemedlemmarna benämns här ordförande, v.ordförande, sekreterare o.s.v.

GILLET'S ÅLDERMÄN

Stadskassören Ferdinand Hallberg	1905-1920,
Direktören Edwin Andersson	1921-1935,
fd. Fältläkaren Karl Gustaf Cedergren	1936-1941,
Borgmästaren Bertel Hallberg	1942-1953
Landskamreraren Gunnar Hjorth	1954-1964,
Länspolischefen Erik Sahlin	1964-1973
Kamreraren Olov Janson	1973-1979
f.d. Disponenten Sven Lind	1980-

Gillet's styrelse leddes till 1933 av en ordförande, detta år infördes beteckningen förste ålderman samtidigt som styrelsens övriga ledamöter fingo sina nuvarande titlar.

VÄNERSBORGS DÖTTRARS GILLE 1986

Styrelse

ARVIDSSON, CARIN, *Första åldermor*
SUNDEFORS, INGA-LISA, *Andra åldermor*
SVANBERG, ANITA, *Första gilleskrivare*
NILSSON, ANITA, *Andra gilleskrivare*
STRÖM, GERDA, *Kassafogde*
CARLSSON, BRITTA, *Värdinna*
BLOMGREN, INGRID, *Värdinna*
JANSSON, MARY, *Värdinna*
ERIKSSON, ELVY, *Värdinna*
ROBERTSSON, BIRGITTA, *Ersättare*
MELLQVIST, MAJ-BRITT, *Ersättare*

Beredningsnämnd

CARLSSON, BRITTA
BLOMGREN, INGRID
SVANBERG, ANITA
ERIKSSON, RUTH
HÖGSTRÖM, BIRGITTA
ÅBERG, ELLY, *Ersättare*

Krönikör

SELNERT MAUD

Arkivarie

MELLQVIST, MAJ-BRITT

Siffergranskare

WESTERLUND, SIGRID
ANDERSSON, MARGIT
FALK, OLGA, *Ersättare*
SKOOGH, BIRGIT, *Ersättare*

Aktuellt när det gäller. . .

- att bygga nytt hus
- att bygga om eller till
- att renovera
- att köpa eller sälja småhus
- att sanera äldre oförmånliga lån

**Tala med oss om
finansieringen!**

Stadshypotek
VÄSTGÖTA-DAL

Box 136, Edsgatan 11C, Vänersborg. Telefon 0521-13800.

Stadshypotek — Sveriges största långgivare till bostäder

ATELJÉN MED FÄRG

SIXTEN FASTH

Edsgatan 11 B Tel. 134 75
Vänersborg

expert

FOTO · RADIO · TV

Edsgatan 17

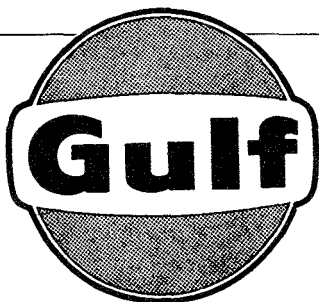
0521-147 00

Tel. 0521 — 140 34

Sundsgatan 7 B Vänersborg

AFFÄREN DET SVÄNGER OM!!!

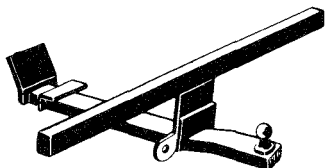

Vid behov av
eldningsolja ring
0521/157 11

Bertil Johanssons Oljor

Lilla Botered, 462 00 Vänersborg

draganordningar för personbilar

VBG PRODUKTER AB
BOX 216
462 01 VÄNERSBORG 1
TEL 0521/18060
TELEX 42050 VBGPROD S

Vattenproblem?

Med våra nya metoder och 30-åriga erfarenhet kan vattenfrågan lösas snabbt i berg- och jordlager. Pumpanläggningar utföres. Gratis konsultationer.

**Svensk
Maskinbörning AB**

Industrigatan 11, 461 37 TROLLHÄTTAN
Telefon: 0520/339 30, 366 20.

VÄNERSBORGS MÅLERIAFFÄR

Verkstaden Sundsgatan 37

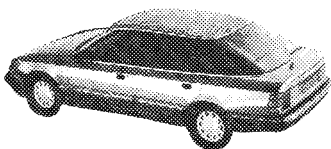
Tel. 11225

**Vi utför under ansvar alla slag av
MÅLNINGSARBETEN**

Nybyggnader Reparationer

**INUTI GÅR
SCORPIO
UTANPÅ DET
MESTA!**

Vald till årets bil 1986

**ROLIG ATT KÖRA.
FÖRNUFTIG ATT ÄGA!**

Ag Johan

Tenggrenstorpsvägen 10
Tfn 0521-138 40 Vänersborg

-Säljande samarbete på 160 orter-

SVENSK FASTIGHETSFÖRMEDLING

Edsgatan 6 VÄNERSBORG Tel. 0521/61050 vx

ENDA FRISTÅENDE RIKSOMFATTANDE MÄKLARFÖRETAG

MALMSTRÖMS

ur guld ● vänersborg

*Din Guldbutik i Trestad
Edsgatan 21 Vänersborg*

Rolf Jacobsson

ekonomikonsult AB

företagarens nära
rådgivare och samtalspartner

Västkustens Fiskhall AB

Sundsgatan 7

Telefon 105 60

Kök

Tel. 112 12

Bostad H. Fock

Tel. 202 10

„ E. Fock

Tel. 103 14

Dagligen färsk fisk

SKALDJUR – KONSERVER – DELIKATESSER

*När Ni behöver
Reseffekter och Handskar
Väskor och Portföljer
kom till oss*

Vänersborgs Läderaffär

Edsgatan 20
Tel. 0521/107 51

Allt i **TEGEL** **AB TENGGRENSTORPS** **TEGEL**

Tel. 110 11 — 165 50.

462 01 Vänersborg

Vi ger personlig service

Redovisningsbyrån

SÖDERGATAN 2, VÄNERSBORG

GÖRAN HAGBORG

Tel. 0521/603 90

KJELL TERNQUIST

Tel. 0521/608 55

Gillebröder!
Drick mer vatten — Oxygenvatten

Oxyfon

AB SUNDÖX. Box 234, S-462 01 Vänersborg. Tel. 0521-14180

ICA **MATÖPPET**

F.d Lyckans Livs - Gropbrovägen

Butiken med de generösa öppettiderna

Måndag—Lördag 9—20

Söndag 11—20

Rune Patriksson

Petersbergsvägen 83, 462 00 Vänersborg

Andersson, Larsson & Co

VÄNERSBORG — Telefon 610 40

TRÄVAROR

HYVLERI

Byggnadsmaterial

Snickerifabrik

Papp, Spik, Masonite m. m.

för byggnadsändamål

Eldningsoljor

ZETTERBERGS SKOAFÄR

Edsgatan 29

Vänersborg

Tel. 101 76

REKOMMENDERAS

**Vi har svarat för
trycket i årsskriften
(55:e året i följd)**

CW Carlssons Tryckeri AB

Kyrkogatan 21, Vänersborg Tel. 620 25

Torpavägen 22 • 462 00 Vänersborg • Tel. 0521-103 66

Föreningsbanken — landets enda medlemsägda bank.

DIN BANK!

Föreningsbanken

Sundsgatan 5, Vänersborg

Tel. 0521-63090

Kvinnan med stil och smak väljer

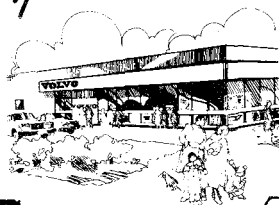
Ekströms
Mode
DAMKONFEKTION

Kungsgatan 7

Tel. 100 86

Vi är till för Dig, pröva oss!

"Mitt i Tvåstad"

VOLVO

BRANDT

Johannesbergsvägen 1, Tel. 0521/121 00

Duka

Trollhättan: Affärshuset Oden. Tel. 0520/381 35.

Uddevalla: Kungshuset, Kungstorget 6. Tel. 0522/396 00.

Vänersborg: Gågatan. Tel. 0521/102 53.

Gösta Gillberg AB

Edsgatan 12 A, Vänersborg. Tel. 0521-10253

Bärgningstjänst

Vänersborg

Bärgning och service
dygnet runt

Tel. 0521/14800, 15522

UNO-X Bensinstation
Frändeforsvägen

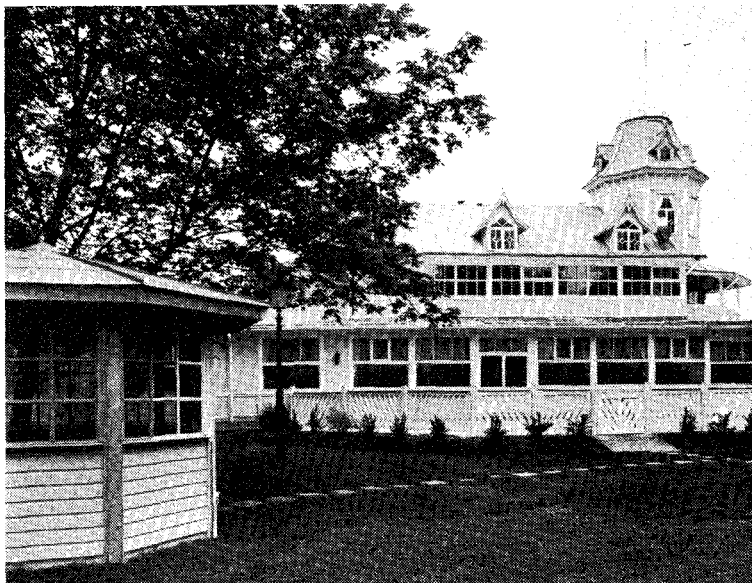
Alla slags bilreparationer

Gillebröder gillar

Sjöströms Livs

Sandelhiemsgatan 20

Tel 10942

Rest. Strömsborg, Vänersborg.

Gamlestadens Fastighetsförvaltning KB

Bygger om och förvaltar

Strömsborg och Hallbergska huset är två av objekten i Vänersborg.

Leif Sjöö
031-408953

Öppna Miljonkonto

**Sparformen som kan göra dig
till miljonär.**

Varje månad.

Sparbanken Väst

Ordna Era turistresor, föreningsresor, affärs- och konferensresor och dyl. genom

VL VÄNERSBORGS LINJETRAFIK

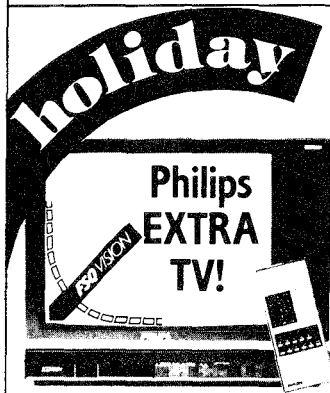
D. Kjellsson
tel. 186 51

tel. 620 70

U. Kjellsson
tel. 195 79

Bekväma turistbussar för upp till 53 personer.
Handikappbuss med rullstolslyft, den enda i
trestadsområdet.

Medlem i Svenska Busstrafikförbundet

17 CT 2619

Philips bärbara 17 tums text-TV med Flat Square. Den fyrkantiga och plana bildrutan ger dig 10 % större bild, utan störande reflexer.

Lundins Radio & TV
Edsgatan 7 Vänersborg Tel. 105 43

Bilkunnande och service
PÅ HEMMAPLAN

SAAB SERVICE
 — tala med oss
 om lågprisservice
 på Din Saab!

SAAB BUTIKEN
 — alltid färdig
 med aktuella tillbehör!

 KNUT SKÅAN

KOM IN
 OCH
 PRATA
 SAAB
 MED OSS!

 VÄLKOMMEN!
SAAB-ANA
 VÄNERSBORG — Tel 0521/190 00

 STEFAN ÅNGBERG

Vänersborgs Stuveri AB

Vänersborgs hamn — i nyckelposition vid Vänern

SKEPPSSTUVERI — SPEDITION
 UTHYRNING AV TRUCKAR • HJULLASTARE
 TILLSATSUTRUSTNINGAR
0521-142 50

Män man märker handlar hos

Lundborgs
 HERREKIPERING
 EDSGATAN 14 TELEFON 10414

**SERVICE OCH INSTALLATION INOM
RÖR, VENTILATION OCH PLÅT,
TILL VETTIGA PRISER!**

GIAB

GRANSTRÖMS INSTALLATIONS AB

HOLMÄNGENS INDUSTRIOMRÅDE TEL. VÄXEL 180 90

PKBANKEN

PKPrivat

PKFöretag

**KUNGSGATAN 9
VÄNERSBORG
Tel. 0521/18005**

**Den här annonsen är alldeles för
liten för att tala om hur bra vi är...
kom in till oss istället skall vi visa
dig vad vi kan inom reklamen...**

HARDIE'S REKLAM
&
GRAFISKA AB

Regementsgatan 29 462 00 Vänersborg Tel. 0521/616 90

Vi utför:
Nybyggnad, ombyggnad,
reparationer samt markarbeten

Sundar Bygg AB

Kasenallén 27 - Vänersborg

Tel. 0521/601 00

Allt i Färg
Tapeter
Konstnärsmaterial

JANSSONS TAPET & FÄRGHANDEL AB

EDSGATAN 13

VÄNERSBORG

TEL. 11102

*Bok- och Pappershandeln
i centrum*

— Din Bokiabutik —

VÄNERSBORGS BOKHANDEL

KUNGSGATAN 5, BOX 88, 462 01 VÄNERSBORG. TEL. 0521-100 50.

*Förstklassiga
Välsmakande
Konditorivaror*

NORDFELDT'S KONDITORI

Edsgatan 12 B — Tel. 101 10

Det har sina
fördelar
att vara
stamkund..

...också hos
Handelsbanken.

KÖKSINREDNINGAR
från Ballingslöv
och Kvänum

HUSHÅLLSMASKINER
från Electrolux,

SVARVARGATAN 4
Torpa Industriområde

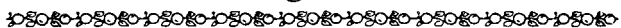
Tel. 0521/120 00
VÄNERSBORG

Gåvor av värde

*finner Ni bland vår utsökta
sortering i guld- och silver-
arbeten samt matsilver*

Vänersborgs Guld AB

Edsgatan 18 VÄNERSBORG Tel. 102 26

Vänersborgs Glasmästeri

LARSSON & ANDERSSON

Industrigatan L. Vassbotten

Tel. 101 28,

BIL-glas—Byggnadsglas—Glasmästeri

THERNQUISTS BLH. EFTR.

Box 235, Edsgatan 16, 462 01 Vänersborg

Telefon 100 63

KYL — FRYSS — TVÄTTMASKINER — PLASTBÅTAR
köper Ni bäst och billigast hos

Skyttegatan 5 — Tel. 613 50 Tel. 172 16

För Er som tänker
BYGGA NYTT, BYGGA OM, BYGGA TILL, REPARERA,
ÄNDRA
har vi
RÄTT PRODUKT, RÄTT SERVICE, RÄTT PRIS.

DALBO **BYGGVAROR AB**

Östra vägen 24, VÄNERSBORG Tel. 0521-600 90

Vi har

80 års erfarenhet av exklusiva inredningar och specialsnickerier till BANKER, RESTAURANGER, BUTIKER, TANDLÄKARPRAKTIKER.

Vi utför även

RENOVERINGAR, YTBEHANDLINGAR m.m.

Salonens Snickerier AB

L Vassbotten
tel. 0521-10913

Vinst varje månad!

Våra **obligationsklubbar** deltar varje månad i utlottningar med garanterade minimivinster och chans till miljonvinster.

Våra kombinerade **aktie-** och **obligationsklubbar** ger både chans till värdeökning och miljonvinster.

Välkommen in till oss för att få veta mera!

SKARABORGSBANKEN

Edsgatan 21, Vänersborg. Telefon 0521-12005.

Bo centralt på

HOTELL GILLET

Edsgatan 53

Lugnt, trivsamt och med goda bäddar
till humana priser.

Tel. 0521/105 89

Är Du aktiv idrottsman, cyklar Du, motionerar Du, eller är
Du fiskeentusiast?

Vi har alla redskapen

THURE *Carlsson*
CYKEL & SPORT

Drottninggatan 22
Vänersborg

Tel. 11724

God mat hos
”Pärlans” nya Gatukök

Belfragegatan 29, Vänersborg

Bilen? så klart från
BLÉNERNMARKS!
VÄNERSBORG • TROLLHÄTTAN •

SCANIA **VOLKSWAGEN** **Audi**

Östra vägen 18 VÄNERSBORG Tel. vx 0521 - 121 80

Strand Hotell

Serviceinriktat med trevliga rum • Rum med egen toalett, bad och dusch • Telefon på samtliga rum • Frukost, kaffe serveras • Stor fri parkering utefter hamnkanalen, tillgång till garage • Trevligt läge och humana priser.

Innehavare:
Karin Larsson

Adress:
*Hamngatan 7
462 00 Vänersborg
Tel. växel 138 50*

BILAR Philipson

FÖRSÄLJNING AV NYA OCH BEG BILAR
LEASING AV NYA OCH BEG BILAR
BILUTHYRNING, RESERVDELAR OCH TILLBEHÖR
PERSON OCH LASTBILSVERKSTAD
TENGGRENSTORPSV. 14, VÄNERSBORG

0521-610 35

HANDLA BEKVÄMT — HANDLA BILLIGT
Tag gärna bilen, vi har gott om PARKERINGSPLATSER

Väl mött hos **PIL-HALLEN**

Tel. 109 44

Duellvägen 8, Vänersborg

Allt i TV, RADIO och STEREO

Yngves
TV RADIO · STEREO

Vänersborg • Edsgatan 20 • Tel. 10311

Gillebroder

Tänk på medlemsrekryteringen.

Du känner säkert någon eller några infödda vänersborgare som är berättigade till inträde men som ännu inte är medlemmar.

Anmälan om medlemskap kan ske på nedanstående blankett.

Tack för hjälpen!

STYRELSEN

Vänersborgs Söners Gille
Södergatan 2 A
462 00 VÄNERSBORG

Till inträde i Gillet anmäles:

Titel eller yrke:.....

Namn:.....

Adress:.....

Personnr.:.....

Till inträde i Gillet anmäles:

Titel eller yrke:.....

Namn:.....

Adress:.....

Personnr.:.....

Vänersborg den.....

.....

BRAHMS EL. AB

ELINSTALLATIONER AV LÅG- o. HÖGSPÄNNING
SERVICE AV INDUSTRIER och JORDBRUK m.m.

VIDARE LAGERFÖRSÄLJNING AV HUSHÅLLSMASKINER
FAB. SIEMENS SAMT ELEKTRO-HELIOS

TEL. 0521-206 52, VARGÖN

Knutssons Antik- och Konsthandel

**ANTIKVITETER
KONST
MÖBLER**

Kungsg. 3
462 00 Vänersborg
Tel. 0521-192 35
Bost. 0521-606 48

**KÖPER
SÄLJER
VÄRDERAR**

Medlem av
Sveriges Konst- och
Antikhandlareförening

en modern järn- o. maskinaffär

0521-621 50

Vänersborg

Svarvaregatan 2, Torpa industriområde